

HUS*

2018
VUOSI-
KERTOMUS

5 HUS 2018

- 6 Hallituksen puheenjohtajalta
- 7 Toimitusjohtajalta
- 8 Organisaatio
- 9 Hallitus

11 HUS VUONNA 2018

- 14 Uusi lastensairaala hoitaa koko Suomen lapsia
- 16 Espoossa synnytään ennätystahtiin
- 17 Lähetuudistus saatiin valmiiksi
- 17 HUSin nimistö, tunnus ja visuaalinen ilme uudistuivat
- 18 Siltasairaala viitoitti uuden suunnan rakentamiselle
- 19 Myrkytystietokeskukselle uusi ilmaismnumero
- 19 Sisäympäristöongelmat työllistivät
- 20 Kiireellistä hoidon tarpeen arviota puhelimessa
- 21 Uusia sairaanhoitoalueen johtajia
- 21 Lähes kaikki huslaiset rokotettu influenssaa vastaan

23 PARHAIDEN OSAAJIEN TYÖPAIKKA

27 TUTKIMUKSELLA UUSIA AVAUKSIA

28 VASTUUTA YMPÄRISTÖSTÄ

33 PALVELUT JA TALOUS

- 45 HUSin talous
- 51 Henkilöstö
- 52 Investoinnit
- 53 Rahoitus

HELSINGIN BIOPAIKKA
HELSINGFORS BIOBANK
HELSINKI BIOBANK

HELSINGIN BIOPAIKKA
HELSINGFORS BIOBANK
HELSINKI BIOBANK

Use of the logo is permitted for non-commercial purposes only. For more information, please contact the Helsinki BioBank.

HUS 2018

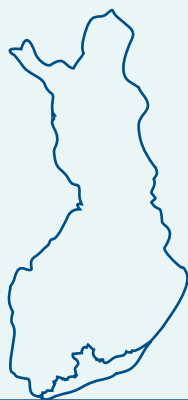
Toiminnan tuotot

2,3 M€

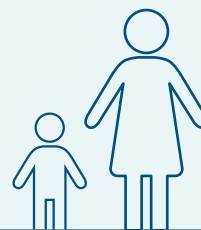

Hoidetut potilaat

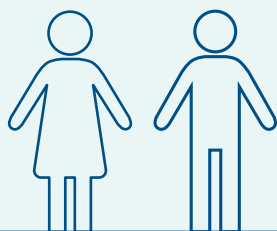
614 169

2,2
miljoonaa
asukasta
erityisvastuu-
alueella

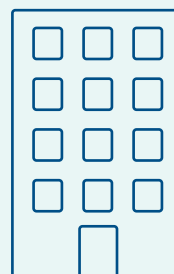

15 858
Syntynyttä
vauvaa

Henkilöstömäärä

24 936

23
Sairaalia

Hallituksen puheenjohtajalta SUURTEN HANKKEIDEN VUOSI

Uuden lastensairaalan avaaminen, Siltasairaalan rakentamisen käynnistyminen, Apotin ensimmäisen vaiheen käyttöönotto sekä toimitusjohtajan vaihtuminen näkyivät vuoden aikana hallituksen työssä.

Ulla-Marja Urho

Miten HUSin vuosi meni, hallituksen puheenjohtaja Ulla-Marja Urho?

Toimeliaasti meni, niin sairaanhoidossa, tutkimuksessa, opetuksessa, kehittämisessä kuin rakentamisessakin. Median jatkuvaa uutisointia tutkimuksen ja opetuksen tuloksista oli ilo seurata.

Hallituksen tehtävänä on huolehtia, että sairaanhoidon palvelut ovat saatavilla uusmaalaisille, mutta myös valtakunnallisesti. Talouden pitää olla ennakoitavissa. Erityisesti on valvottava, että henkilökunta viihtyy HUSissa ja työpaikat ovat houkuttelevia. Aina pitää

myös miettiä voisiko yhteistyötä kuntien perusterveydenhuollon kanssa tehdä paremmin ja välttää hoitonoja. Vuonna 2018 potilaita oli aiempaa enemmän ja HUSin talous kasvoi hoidon määrän lisääntyessä. Tätä ei oltu pystytty ennakkoimaan kuntien kanssa budjetteja neuvoteltaessa, joten syntyneet ylijäämät palautettiin jäsenkunnille.

Miten sote-uudistuksen valmistelu näkyi hallituksen työssä?

HUSin hallitus antoi lausuntonsa sote-laeista jo aiemmin, eivätkä syksyllä eduskuntaan tulleet lakiesitykset korjanneet puutteita. Moni HUSin johtava virkamies oli mukana maakunnan sote-valmistelussa, mutta hallitus ei sotea päätöksissään punnut. Hyvin pysyimme informoituina.

Mitkä HUSin isoista hankkeista näkyivät erityisesti hallituksen kiinnostuksen kohteena?

Kunnolliset nykyaikaiset tilat ovat olleet pitkään työntekijöiden odotuksissa. Siltasairaalan peruskiven muuraus on nyt tehty ja Meilahden sairaala-alue tulee lähivuosina tiivistymään yhtenäiseksi hoidon, opetuksen ja tutkimuksen keskitymäksi. Kättilöopiston sairaalan äkillinen sulkeminen vuonna 2017 opetti, että hallituskin joutuu vastaamaan tilaongelmiin nopeasti. Uuden lastensairaalan käyttöönotto ilahdutti huslaisia jo keväästä alkaen ja potilaiden siirtymisen uuteen taloon kiinnosti mediaa syk-

syllä. Pitkään valmisteltu uusi potilastietojärjestelmä Apotti tuli syksyllä käyttöön Peijaksen sairaalassa. Täysin uuden toimintatavan koulutusta on ollut paljon, mutta käytäntö vaatii vielä opetusta ja tukea.

Miltä vuosi 2019 näyttää?

Kaikissa hallituksissa iso asia on toimitusjohtajan toimikauden päättymisen, niin myös HUSissa, kun **Aki Lindénin** kausi päättyi. Hallitus valmisteli uuden toimitusjohtajan valinnan valtuuston päätettäväksi ja **Juha Tuomisen** kausi alkoi.

HUSin päämäärä on olla kansainvälisesti erinomainen, uutta tietoa luova sairaala, jossa potilaiden hoito on hyvää ja oikea-aikaista. Tähän on kaikki mahdollisuudet, onhan HUS suuri, 1,7 miljoonan asukkaan väestöpohjalla toimiva yliopistollinen sairaala. Suuruus mahdollistaa erikoistumisen, mikä tuo laatua ja taloudellista etua.

TUTTU ORGANISAATIO, UUDET KASVUHAASTEET

HUSin uusi toimitusjohtaja Juha Tuominen on paluumuuttaja. Toimitusjohtajakaudellaan hän korostaa kolmea asiaa: henkilöstön hyvinvoinnista huolehtimista, perusterveydenhuoltoyhteistyön vahvistamista ja yliopistoyhteistyön kehittämistä.

Juha Tuominen

Juha Tuominen, miten sinusta tuli HUSin toimitusjohtaja?

Pitkän tien ja useiden polkujen kautta. HUSissa olen ollut monissa rooleissa aina 1980-luvulta lähtien, jolloin opin lääkäriksi. Matkan varrella minua on kiehtonut kaksi näkökulmaa: lääketieteen kehitys ja kansanterveyden edistäminen. Organisaatioiden johtaminen ja kehittäminen ovat aina olleet lähellä sydäntäni, joten oli luonnollista, että lääkäriurani oheen tuli erilaisia johtotehtäviä. Urapolkuni ovat tukeneet matkaani toimitusjohtajaksi.

Mitä HUS ja sen vuosi 2018 näyttivät ulkopuolisen silmin?

Valtakunnallisesti ajateltuna HUS on pärjännyt hyvin, mutta taloudellisia haasteita on ollut. Tilinpäätös kertoo, että rahaa on käytetty enemmän kuin mihin oli varauduttu. Onnistumisista näkyvin oli varmasti Uuden lastensairaalan avajaiset, jotka saivat hienosti kansainvälistäkin mediahuomiota.

Mitä odotat tapahtuvan vuonna 2019?

Aloittaessani toimitusjohtajana olen henkilöstökierroksillani korostanut kolmea asiaa, joihin aion keskittyä. Ensimmäisenä on arjen sujuminen, eli henkilöstömme hyvinvoinnista huolehtiminen. Toinen on perusterveydenhuoltoyhteistyön vahvistaminen kuntien kanssa ja kolmas yliopistoyhteistyön ja tutkimuksen kehittäminen.

Näen erityisen tärkeänä, että Töölön sairaalan korvaavan Siltasairaalan toiminnallinen suunnittelu onnistuu. Pyrin myös siihen, että pääsemme tuottamaan laboratorio- ja kuvantamispalveluita nykyistä laajemmin sekä erityisvastuualueemme kumppaneille että muillekin yhteistyökumppaneillemme.

Mitkä ovat HUSin suurimmat haasteet?

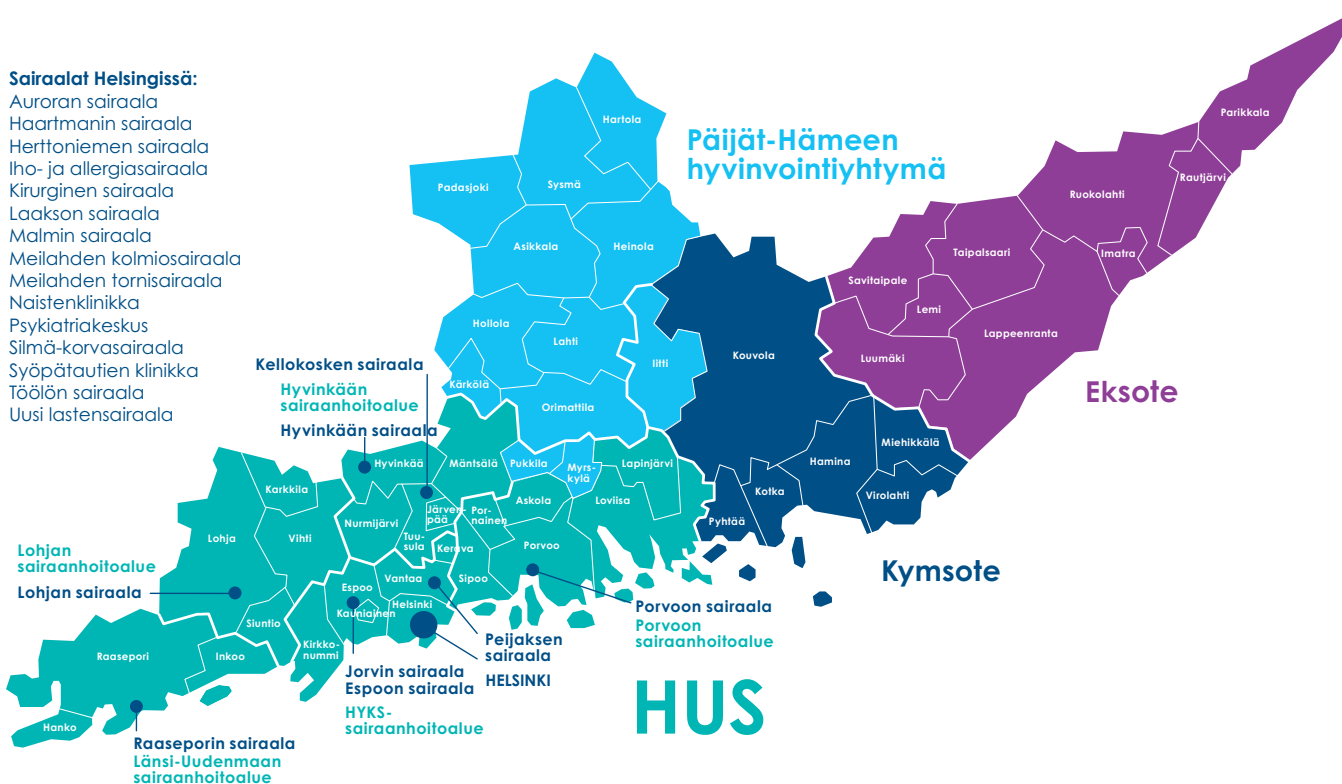
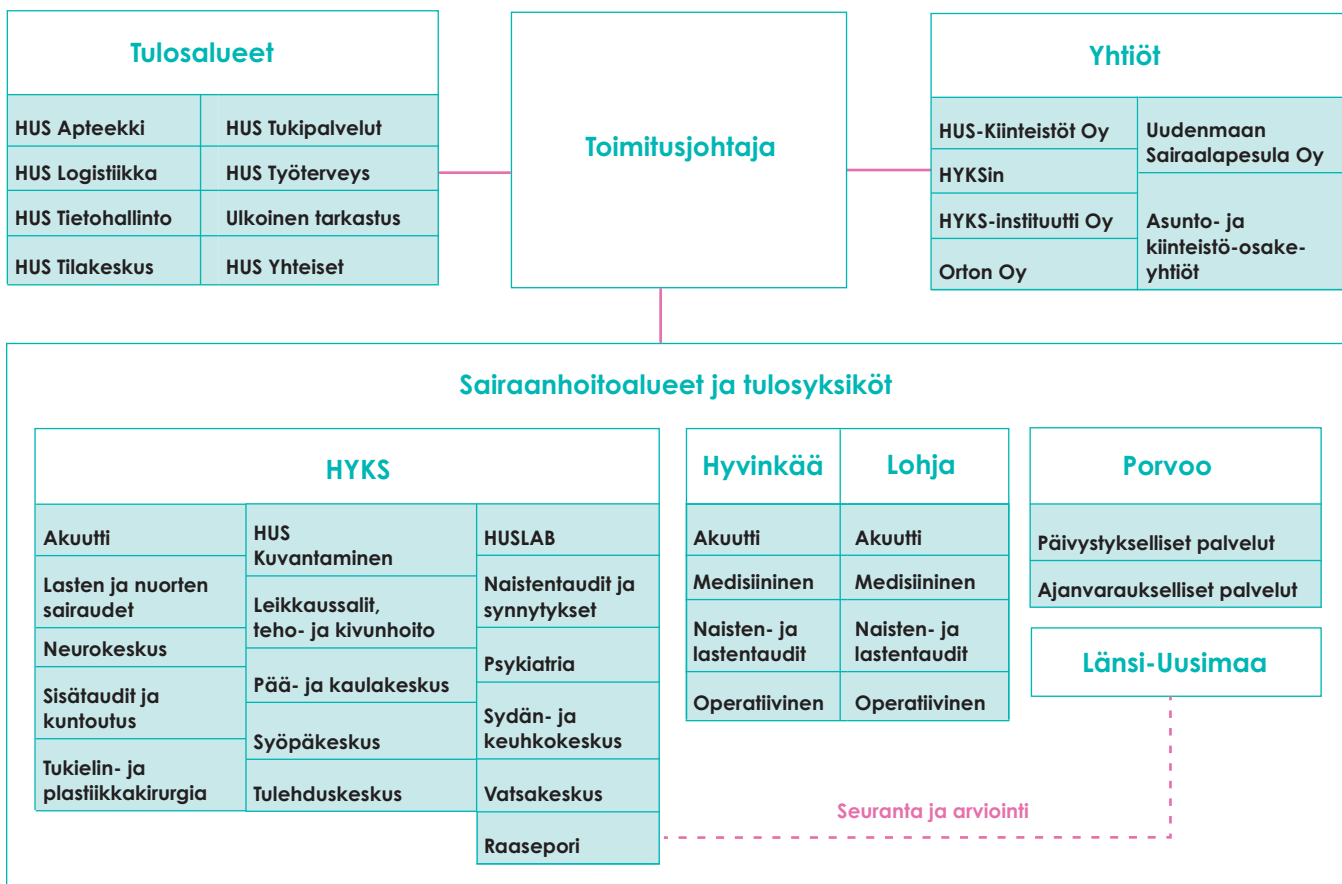
Suurimmat haasteemme ovat resursoinnissa. Juuri oikeanlaisen henkilökunnan saaminen on joskus haasteellista, mutta HUSin alueella väestömäärä kuitenkin

kasvaa ja oppilaitoksista valmistuu koulutettuja osaajia. On mukavaa kehittää organisaatiota, jolla on kasvun haasteita.

Digitalisaation murros tuo sekä haasteita että paljon uusia mahdollisuuksia. Potilasportaalien ja applikaatioiden kautta potilaat pääsevät paremmin osaksi hoitopolkujaan. HUSin potilaista kolme prosenttia, eli noin 17 000 henkilöä on jo mukana digitaalisissa hoitopoluissa, joissa heidät tunnustetaan sähköisesti. He saavat siis palveluja sähköisesti ja digitaalisten työkalujen kautta. Virtuaalisairaalapalveluiden käyttäjämäärät kasvavat. Vuonna 2018 Terveyskylä.fi -palvelussa oli 16 miljoonaa käyntikertaa.

Potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto vaatii vielä paljon sekä Apotin jatkokehittämistä että henkilöstön kouluttamista ja sitouttamista. Mittaviin järjestelmäprojektien alussa on aina haasteita, mutta uskon, että pidemmällä aikavälillä Apotti tulee sujuvoittamaan hoitoprosessia ja tarjoamaan parempaa asiakaskokemusta.

Organisaatio 2019

HALLITUKSEN KOKOONPANO VAALIKAUDELLA 2017–

Puheenjohtaja

Ulla-Marja Urho, Kokoomus, Helsinki

Varapuheenjohtaja

Jari Oksanen, Vihreät, Porvoo

Jäsenet

Katrina Harjuhahto-Madetoja,

Kokoomus, Helsinki

Marika Niemi, Kokoomus, Espoo

Mikko Piirtola, Kokoomus, Lohja

Sirpa Peura, Kokoomus, Vantaa

Reetta Vanhanen, Vihreät, Helsinki

Helka Hosia, Vihreät, Espoo

Ilkka Taipale, SDP, Helsinki

Pirkko Letto, SDP, Vantaa

Petri Kajander, SDP, Raasepori

Björn Månsson, RKP, Helsinki

Harri Lehtimäki, Perussuomalaiset, Helsinki

Anna Vuorjoki, Vasemmistoliitto, Helsinki

Kirsti Handolin, Keskusta, Nurmijärvi

Kari Reijula, Helsingin yliopisto

Pertti Panula, Helsingin yliopisto

Varajäsenet

Sirpa Asko-Seljavaara (kok), Helsinki

Juha Levo (kok), Helsinki

Sebastian Johansson (kok), Espoo

Seija Gustafsson (kok), Raasepori

Sakari Rokkanen (kok), Vantaa

Ossi Vähäsarja (vihr), Järvenpää

Terhi Aalto (vihr), Helsinki

Tuomas Tuure (vihr), Helsinki

Reijo Vuorento (sdp), Helsinki

Vesa Mauriala (sdp), Hyvinkää

Leena Luhtanen (sdp), Espoo

Veronica Rehn-Kivi (rkp), Kauniainen

Riikka Slunga-Poutsalo (ps), Lohja

Mikko Pöri (vas), Helsinki

Pentti Kinosmaa (kesk), Porvoo

Esa Hämäläinen (HY)

Kirsi Rauhala (HY)

Yläarvi:

Mikko Pöri (vas.),

Reetta Vanhanen (vihr.),

Kari Reijula (HY),

Ilkka Taipale (Sdp),

Pertti Panula (HY),

Marika Niemi (kok.),

Mikko Piirtola (kok),

Harri Lehtimäki (ps.),

Kirsti Handolin (kesk.),

Björn Månsson (rpk.),

Petri Kajander (sdp),

Pirkko Letto (sdp).

Alarivi:

Tuomas Tuure (vihr.),

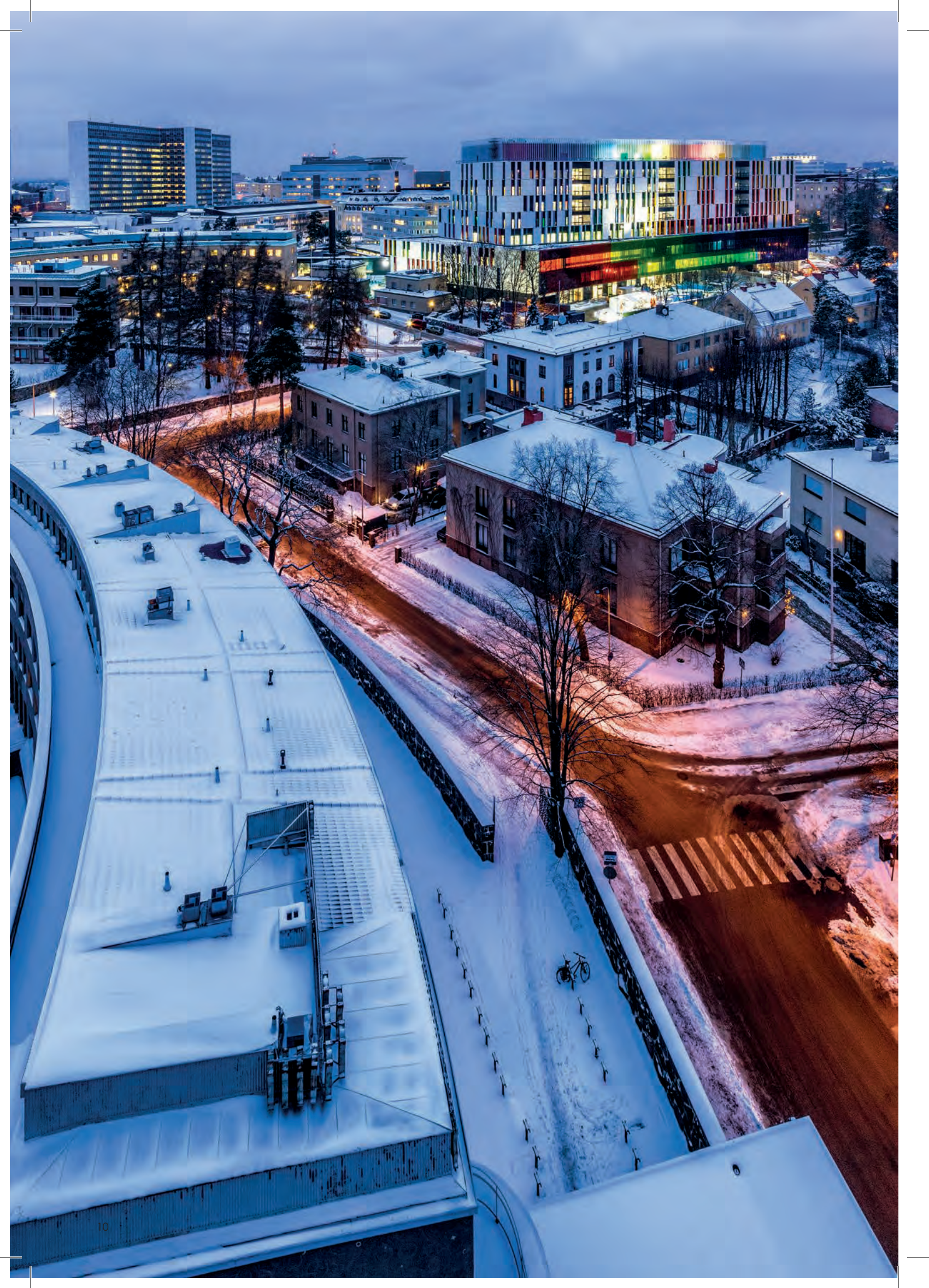
Katrina Harjuhahto-

Madetoja (kok.),

Jari Oksanen (vihr.),

Ulla-Marja Urho (kok.),

Sirpa Peura (kok.).

HUS vuonna 2018

SUURIA MUUTOKSIA

Vuonna 2018 tapahtui useita suuria muutoksia. Vuosi oli toimitusjohtaja Aki Lindénin viimeinen, odotettu Uusi lastensairaala otettiin käyttöön ja uuden potilasjärjestelmä Apotin käyttöönotto alkoi.

HUS aloitti uuden potilastietojärjestelmän Apotin käytön varhain lauantaiaamuna marraskuun 10. päivä Peijaksessa. Käyttöönottoa tukivat sadat tukihenkilöt ja tietotekniikka-asiantuntijat.

Suomen hallituksen sote-uudistuksen valmistelu jatkui edelleen ja moni hussilainen osallistui siihen aikaisempaan tapaan. HUSin hallitus antoi toukokuussa tiukkasanaanaisen kannanoton sotelakiehdotuksiin, esittäen niihin useita korjauksia.

Kevään aikana HUSin valtuuston puheenjohtaja vaihtui ja uudeksi puheenjohtajaksi valittiin **Minerva Krohn** (vihr). Keväällä laitettiin hakuun myös HUSin toimitusjohtajan paikka. Hakemuksia tuli 11. Toimitusjohtajaksi valittiin **Juha Tuominen**.

HUSin tuottamat hoitopalvelut lisääntyivät viime vuonna aikaisempien vuosien tapaan selvästi. Hoidettujen kaikkien eri henkilöiden kokonaismäärä oli 614 169 henkilöä. Luku on kolme prosenttia suurempi kuin vuonna 2017.

HUSin henkilöstömäärä kasvoi 2,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden lopussa HUSissa työskenteli 24 936 ammattilaista.

Vuoden aikana valmisteltiin päivystysintegraatiota, jossa Helsingin kaupungin suuret päivystykset Haartmanin sairaalassa ja Malmilla yhdistettiin HUSiin vuoden 2019 alusta.

Apotti ensimmäisenä käyttöön Peijaksessa

HUS aloitti uuden potilastietojärjestelmän Apotin käytön varhain lauantaiaamuna marraskuun 10. päivä Peijaksessa. Käyttöönottoa tukivat sadat tukihenkilöt ja tietotekniikka-asiantuntijat. Käyttöönotto sujui rauhallisesti, mutta sairaalan toiminta on ollut normaalia hitaampaa. Uuden järjestelmän myötä

muuttui moni toimintatapa, mikä edellytti työntekijöiltä venymistä.

Rakentaminen jatkui, mutta valmistakin tuli

Meilahden sairaala-alueen näkyvin rakennushanke Uusi lastensairaala otettiin käyttöön vuoden 2018 aikana. Viralliset avajaiset pidettiin syyskuun 6. päivä ja juhlapuheen piti tasavallan presidentti **Sauli Niinistö**. Paikalla oli myös rouva **Jenni Haukio**, joka oli jo aiemmin vierailut sairaalassa yhdessä Ranskan presidentin **Emmanuel Macronin** puolison **Birgitte Macronin** kanssa.

Uusi lastensairaala avattiin vaiheittain syyskuussa ja se herätti poikkeuksellisen suurta kiinnostusta mediassa. Uudessa lastensairaalassa hoidetaan potilaita kaikkialta Suomesta. Sinne siirtyivät Lastenklinikan ja Lastenlinnan toiminnot sekä lastentoimintoja myös muista HUSin sairaaloista.

Lastenkliniikka peruskorjataan aikuiskirurgian tarpeisiin. Kiinteistö sai syyskuun lopussa uuden nimen, Puistosairaala.

Meilahden sairaala-alueella rakentaminen ei kuitenkaan loppunut, vaan syyskuussa muurattiin Siltasairaalan peruskivi. Siltasairaalaan siirtyy suurin osa Töölön sairaalan toiminnoista sekä Syöpätautien klinikan vuodeosasto- ja poliklinikkatoimintoja. Sairaala on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2023.

Osana tulevaisuuden järjestelyjä HUS päätti myydä Töölön sairaalan kiinteistön eläkevakuutusyhtiö Veritasille 64 miljoonan euron hintaan. Alueelle tehtiin asemakaavamuutos, joka mahdol-

listaa liike- ja toimistotilojen sekä asuntojen rakentamisen sairaalan paikalle. HUS jatkaa Töölössä vuokralaisena Silta-sairaalan valmistumiseen asti.

Suuret rakennushankkeet jatkuvat HUSissa vielä pitkään. Vuonna 2018 HUS ja Helsingin kaupunki käynnistivät hankesuunnittelun Helsingin Laaksoon rakennettavasta yhteissairaala. HUS aloitti hankesuunnittelun myös Silmä-sairaalan rakentamisesta Meilahteen.

Kuluneena vuonna saatiin valmiiksi hankesuunnitelma Haartmaninkatu 1 -kiinteistön peruskorjauksesta. Kiinteistön omistaja eQ Hoivakiinteistöt peruskorjauttaa tilat vuosina 2019–2020. Kiinteistöön siirtyy Ruskeasuolta Helsingin yliopiston hammaslääketieteen kandidaattien perusopetus, HUSin Suusairauksien opetus- ja hoitoyksikkö, jossa tapahtuu hammaslääketieteen kandidaattien kliininen hoitoharjoittelu, sekä Helsingin kaupungin hammashoidon toiminnot.

Muuttoja uusiin tiloihin

Vuonna 2017 suljetun Kättilöopiston sairaalan toimintojen siirto jatkui vuonna 2018. Suomen suurin naistentautien po-

liklinikka avattiin maaliskuussa Helsingin Ruoholahteen. Poliklinikka toimii ajanvarauspoliklinikkana, jonne potilaat tarvitsevat lääkärin lähetteen. Naistentautien poliklinikalla on käyntejä vuosittain noin 26 000. Naistentautien päivystys sijaitsee Naistenklinikalla.

Kesällä perustettiin raskausajan ultraäänitutkimuksille oma yksikkö Helsingin Bulevardille. Suomen suurin sikiöseulontayksikkö tekee seulontatutkimuksen lähes joka neljännelle raskaana olevalle suomalaiselle.

Espossa Jorvin sairaalan synnytysosasto muutti vieressä sijaitsevan Espoon sairaalan neljänteen kerrokseen helmikuussa. Lähes vastavalmistuneessa sairaalassa on uudet ja toimivat tilat suuralle synnytysairaallalle.

Synnytysosastolla on yhdeksän synnytysuonetta, kaksi leikkaussalia keisarileikkauksia ja muita toimenpiteitä varten sekä perheheräämö. Synnytysosaston välittömässä läheisyydessä on kaksi synnyttäneiden osastoa, joissa on yhteensä 29 hoitopaikkaa yhden hengen huoneissa. Äidin ja vauvan lisäksi huoneissa voi yöpyä yksi aikuinen.

Kättilöopiston sairaalasta Jorviin siirtyi vastasyntyneiden osasto, jossa hoidetaan muun muassa Naistenklinikalta vastasyntyneiden teho-osastolta jatkohoitoon siirtyneitä keskosia ja vastasyntyneitä.

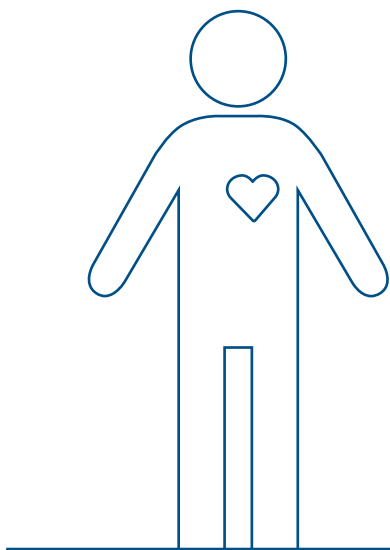
HUSin Auran sairaalassa sijainneet infektiosairauksien kaksi osastoa ja poliklinikka muuttivat Meilahden kolmio-sairaalaan lokakuussa. Samalla Auran sairaalassa päättyi sata vuotta kestänyt infektiosairauksien hoito.

Uusi automaatiolaboratorio HUSLABille

HUS-kuntayhtymän hallitus päätti vuoden lopulla automaatiolaboratorion hankinnasta HUSLABille. Julkisen kilpailutuksen voitti Siemens Healthcare Oy. Kilpailutukseen päädyttiin, koska aiempi hankinta ei vastannut hankinnalle osoitettuja vaatimuksia. Automaatiolaboratorion lisäksi hankintaan liittyy kemian ja immunokemian analytiikkaa. Palvelu sisältää laitteet, niiden huollon ja ylläpidon. Laitteet sijoitetaan kaikkiin HUSLABin laboratorioihin, paitsi Kymenlaakson laboratorioihin. Siemensin kanssa solmitaan seitsemän vuoden sopimus,

Elinsiirtojen määrä

393

Vuonna 2018 tehtiin yhteensä 393 elinsiirtoa, niistä 47 oli sydänsiirtoja.

jonka kokonaiskustannukseksi arvioidaan 25 miljoonaa euroa.

Terveyskylän kasvu jatkuu

Terveyskylän kehitys jatkui ja vuoden aikana sinne avattiin useita uusia erikoisalojen taloja. Vuoden lopulla uudistunut TerveyskyläPRO rohkaisee sote-ammattilaisia käyttämään digityökaluja potilastyössä ja oman alansa uuden tiedon opiskelussa. Palvelua käytti vuonna 2018 noin 30 000 ammattilaista kuukausittain.

Terveyskylä voitti maaliskuussa kansainvälisen Microsoft Health Innovation Award -kilpailun. Outstanding Innovation -kategorian ykköstitla ansaittiin ratkaisulla, joka muokkaa terveydenhuollon organisaatioita, sitouttaa potilaita, mahdollistaa hoitohenkilökunnalle uusia toimintatapoja sekä parantaa kliinistä ja toiminnallista tehokkuutta. Palkinnon perusteluissa Terveyskylän mainitaan vastaavan toimialakohtaisiin tarpeisiin paikallisesti ja maailmanlaajuisesti.

Terveyskylän ensimmäinen chatbot avattiin Syöpätautien klinikalla. Chatbot vastaa asiakkaiden tekstimuotoisiin kysymyksiin. Terveyskylän chatbottien nimi on Neuvo-botti. HUS Kuvantaminen ja HUSLAB pilotoivat chatbot+chat-yhdistelmää, jossa keskustelu siirtyy chattiin asiakaspalvelijalle, jos chatbot ei osaa vastata sille esitettyihin kysymyksiin.

Uusi tulosityksikkö perustettiin

Aiemmin osana Pää- ja kaulakeskusta toimineet neurologia ja neurokirurgia yhdistettiin uudeksi Neurokeskus-tulosityksiköksi. Yksikön johtoon valittiin toimialajohtajaksi **Atte Meretoja**. Neurokeskukseen perustettiin myös tutkimuksen ja kehityksen linjajohtajan virka neurologian ja neurokirurgian linjajohtajien lisäksi. Tämän jälkeen HUSilla on HYKS-sairaanhoitoalueella 16 tulosityksikköä.

Alkuvuonna perustettiin Haavakeskus. Sen tavoitteena on sujuvoittaa kroonisista haavoista kärsivien potilaiden hoitoa, tiivistää hoitoketjuja, yhtenäis-

tää hoitokäytäntöjä sekä lisätä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välistä yhteistyötä ja konsultaatiotoimintaa.

Taustalla on laaja kroonisten haavapotilaiden joukko, jonka hoito on pitkään ollut pirstaloitunutta ja hajanaista.

Terveydenhuolto kehittyi vain tutkimuksen avulla

HUS on yliopistollinen sairaala, jossa tutkimustyöllä on suuri merkitys ja arvo. Terveydenhuolto ei parane ilman hyvää lääketieteellistä ja hoitotieteellistä tutkimusta. HUSin tutkimusrahoitus on monikanavainen koostuen kuntien, valtion, Suomen Akatemian, yksityisten säätiöiden, yritysten ja kansainvälisen rahoituksen lähteistä.

Valtion tutkimusrahoitus on laskenut vuosien saatossa. Tämän vuoksi HUS on nostanut omaa osuuttaan, joka oli 14 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Hyvän tutkimustyön tuloksena voidaan pitää esimerkiksi syöpien hoitoa. Noin 85 prosenttia lapsuusiässä syöpään sairastuneista voidaan pysyvästi parantaa. Tammikuussa 2018 julkaistun laajan monikansallinen tutkijaryhmän tekemän analysoinnin perusteella HUSissa tulokset lapsuusiän yleisimmän syövän, eli akuutin lymfaattisen leukemian, hoidossa ovat huipputasoa maailmassa, sillä 97 prosenttia lapsista paranee.

Suomen lapsuusiän syövistä, joka kolmas hoidetaan HUSissa. Kaikki lasten allogeniset kantasolusiirrot on kehitetty HUSiin.

Aikuisten syöpähoidossa HUS hoiti ensimmäisenä Suomessa syöpäpotilaat uudella immunologisella täsmähoidolla. Tutkimuskäyttöön otettiin täysin uudenlainen hoitomuoto, joka voi jopa parantaa vaikeasti sairaita syöpäpotilaita, joiden sairaus on uusiutunut ja osoittautunut perinteisille hoidoille vastustuskykyiseksi. Kyseessä on syövän immunologinen täsmähoito geneettisesti muokatuilla tietyn tyyppisillä valkosoluilla, eli T-soluilla. Hoitoa kutsutaan CAR-T -soluterapiaksi.

Uuden lastensairaalan avajaisia vietettiin syyskuussa. Eturivissä vasemmalta: HUSin hallituksen puheenjohtaja Ulla-Marja Urho, toimialajohtaja Jari Petäjä, presidentti Sauli Niinistö, rouva Jenni Haukio ja liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner.

UUSI LASTENSAIRAALA HOITAA KOKO SUOMEN LAPSIA

Pitkään odotettu Uusi lastensairaala otettiin käyttöön vuonna 2018. Ensimmäiset potilaat perheineen tulivat sairaalan maanantaina 17.9.

Ensimmäistä kertaa Suomessa sairaalaympäristöön on suunniteltu myös rauhoittava äänimaailma. Odotustiloissa on mahdollisuus kuulostella muumitarinoiden inspiroimia äänimaailmoja viidakon huhuilijoista avaruuden lauluun.

Uudessa lastensairaalassa hoidetaan potilaita pääkaupunkiseudulta ja lisäksi kaikkialta Suomesta. HUSiin on keskitetty monien vaativien ja harvinaisten lastensairauksien hoito. Muun muassa lasten sydänkirurgia, elinsiirrot ja kantasolusiirrot siirtyivät Lastenklinalta Uuteen lastensairaalaan. Lastenklinal ja Lastenlinnan lisäksi toimintoja siirtyy Uuteen lastensairaalaan myös muita sairaaloista.

– Uusi lastensairaala on rakennettu lap-

sia ja perheitä varten. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden kehittää lääketieteellistä osaamista uusissa ja nykyaikaisissa tiloissa. Uuden lastensairaalan hieno arkkitehtuuri, uusin teknologia, taide ja inhimilliset arvot tekevät siitä huippusairaalan, sanoo toimialajohtaja **Jari Petäjä**.

Taustalla kansalaiskeräys

Uuden lastensairaalan rakennusprojekti sai taakseen varainkeruun järjestävän tukiyhdistyksen sekä sairaalan raken-

- Henkilökuntamäärä **1300**.
- Neljällä vuodeosastolla yöpyy keskimäärin sata lasta joka yö.
- Ajanvarausvastaanotoilla käy potilaita päivittäin noin **300**.
- Suomen suurimmassa lasten päivystyksessä käy keskimäärin sata lasta vuorokaudessa.

nuttavan tukisäätiön. Yhteisenä päämääränä oli rakentaa uudet tilat huipputasoista hoitoa tarjoavalle lastensairaalalle. Sairaalan rakentamisesta tuli nopeasti koko Suomen hanke.

Tukiyhdistyksen helmikuussa 2013 käynnistämä kansalaiskeräys tuotti lähes 40 miljoonaa euroa. Yhteistyötahojen ja vapaaehtoisten avulla järjestetty varainkeruu huipentui stadionkonserttiin.

Uuteen lastensairaalaan on lahjoitettu lisäksi muun muassa rakennustarvikkeita, teknologiaa, sairaalalalusteita sekä taidetta. Uuden lastensairaalan rakentaminen näin nopealla aikataululla ja

huippuunsa viritetyllä varustelutasolla ei olisi ollut mahdollista ilman tukiyhdistyksen ja tukisäätiön toimintaa sekä lahjoittajien tukea.

Rakennustyöhön osallistuneet ovat yhdessä rakentaneet maailman parasta lastensairaala lapsille, perheille ja heidän auttajilleen.

Uusi lastensairaala voitti Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon vuonna 2018.

Sairaalaan on lahjoitettu merkittävä määrä taidetta, joista suuri osa on suunniteltu sairaalaa varten.

Espoon sairaalassa on synnytyksiä varten uudet tilat.

Näin monta lasta on syntynyt tammikuuisena maanantaina Espoon sairaalan synnytysosastolla. Vaaleanpunaiset ovat tyttöjä ja siniset poikia.

ESPOOSSA SYNNYTÄÄN ENNÄTYSTAHTIIN

Espoon sairaalassa syntyi ennätyselliset 4 156 lasta.

Jorvin sairaalan synnytykset siirtyivät Espoon sairaalaan vuoden 2018 helmikuussa. HUS on vuokrannut tilat kymmeneksi vuodeksi. Vuoden aikana Jorvin ja Espoon sairaalassa syntyi 4 156 lasta.

Kaikki vauvat eivät ole espoolaisia, vaan synnyttäjiä tulee myös erityisesti Uudenmaan länsipuolelta. Myös helsinkiläiset ovat käyneet synnyttämässä Espoossa.

Alun perin Espoon sairaala oli tarkoitettu erityisesti vanhusten hoitoon. Siitä tuli kuitenkin myös synnytyssairaala, jossa on yhdeksän synnytyssalia.

Espoon synnytyssairaalan päivystysleikkausprosentti on noin kymmenen. Sairaalassa tehdään paljon suunniteltuja keisarileikkauksia, sillä joka viides sektio on suunniteltu.

LÄHETEKESKUSUUDISTUS SAATIIN VALMIIKSI

Vaiheittain toteutettu läheteiden käsittelyä koskeva uudistus saatiin päätökseen lokakuussa. Nyt kaikki HUSiin tulevat elektiiviset läheteet kulkevat erikoisaloittain 43 eri lähetekeskuksen kautta. Aiemmin läheteet menivät sairaanhoitoalueiden kautta, mikä aiheutti sen, että läheteiden käsittely oli hidasta.

Myös kaikki HUSin sisäiset, elektiiviset läheteet osoitetaan lähetekeskuksiin. Vain päivystysläheteet lähetetään edelleen entiseen tapaan päivystyspoliklinikoille.

Lääkärit löytävät ajantasaiset lähetekeskusten nimet ja paperisten läheteiden postitusosoitteet HUSin nettisivujen Lähetenavigaattorista.

HUSIN NIMISTÖ, TUNNUS JA VISUAALINEN ILME UUDISTUIVAT

Sairaanhoitopiirin toiminnan alusta eli vuodesta 2000 lähtien käytössä ollut HUSin tunnus uudistettiin alkuperäistä tunnusta kunnioittaen. Uudistuksessa tunnuksessa on edelleen HUS-teksti ja merkki. Tekstiä vahvistettiin ja merkin paikka vaihdettiin niin, että HUS nimenä korostui. Merkin lähtökohtana on sairaalaristi, joka luo vaikutelman siivilleen kohonneesta linnusta. Tunnuksesta on myös olemassa versiot, joissa on Helsingin yliopistollinen sairaala -teksti mukana.

Tunnuksen lisäksi koko HUSin visuaalinen ilme uudistettiin. HUSin pääväriksi tuli sininen tur-

koosin ja valkoisen rinnalle. Jatkossa kuvissa tuodaan esille tavoitemielikuvaa eli luotettavuutta, tiimityöskentelyä ja yliopistosairaalalle tunnusomais- ta jatkuvaa kehittämistä.

Ilmeen uudistus on osa laajempaa brändiprojektia, joka alkoi vuonna 2017 brändimäärittelyn kautta. Tuolloin tehtiin päätös HUS Helsingin yliopistollinen sairaala -nimen käyttöönotosta. Yliopistollisuus on tärkeä osa HUSin toimintaa ja tämä nostettiin esiin HUS Helsingin yliopistollinen sairaala -nimessä. Työ jatkuu brändin sisältöjen työstämisellä ja brändin merkityksen esille tuomisena.

HUS

Siltasairaalan peruskivi muurattiin juhlallisin menoin 26.9.2018. Valtiovallan tervehdyksen tilaisuuteen toi eduskunnan puhemies Paula Risikko.

SILTASAIRAALA VIITOITTI UUDEN SUUNNAN RAKENTAMISELLE

HUSin historian suurimman rakennushankkeen, Siltasairaalan rakentaminen käynnistyi Meilahden sairaala-alueella alkuvuodesta 2018 ja vuoden loppuun mennessä oli päästy jo runkotöihin. Hanke eteni suunnitellussa aikataulussa ja budjetissa.

Rakentamista edelsi pääurakoitsija SRV:n kanssa puolen vuoden kehitysvaihe, jossa toteutussuunnitelmia tarkennettiin. Kehitysvaihe mahdollisti urakoitsijan tiedon ja kokemuksen hyödyn-

tämisen erilaisten suunnitteluratkaisujen vaikutuksista kustannuksiin ja aikatauluun. Samalla haettiin ja löydettiin ratkaisuja, joilla valmistumista voidaan nopeuttaa. Kehitystyö jatkuu koko rakentamisen ajan.

Kehitysvaihe on osa niin sanottua yhteistoiminnallista urakkamuotoa, joka oli HUSissa täysin uusi tapa toimia. Hyvien kokemusten myötä se tuli jäädäkseen. Vuoden 2018 aikana kehitysvaihe otettiin käyttöön myös Puistosairaala-

lan peruskorjaushankkeessa ja jatkossa muissakin HUSin suuremmissa rakennushankkeissa.

Siltasairaala valmistuu vuonna 2022 korvaten Töölön sairaalan ja osan Syöpätautien klinikkaa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 295 miljoonaa euroa.

MYRKYTYSTIETOKESKUKSELLE UUSI ILMAISNUMERO

Myrkytys-
tietokeskus
0800 147 111

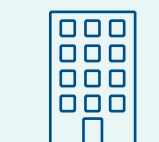
Lokakuusta 2018 lähtien Myrkytystietokeskukseen on voinut soittaa uuteen ilmaisnumeroon 0800 147 111. Myrkytystietokeskuksen vanha puhelinnumero palvelee myös edelleen. HUSin ylläpitämä Myrkytystietokeskus palvelee koko maata ja antaa neuvontaa yleisölle sekä terveydenhuollon ammattilaisille.

Myrkytystietokeskus vastaa ympäri vuorokauden äkillisten myrkytysten ehkäisyyn ja hoitoon

liittyviin kysymyksiin. Puheluihin vastaavat toksikologiaan perehtyneet erityiskoulutetut farmaseutit.

HUSissa sijaitsevaan kansalliseen Myrkytystietokeskukseen tulee vuosittain noin 40 000 puhelua, jotka koskevat epäilyä kasvien, kemikaalien, lääkkeiden tai sienten aiheuttamasta myrkytyksestä.

MERKITTÄVIMMÄT RAKENNUSHANKKEET

Valmistui vuonna 2018

- Uusi lastensairaala
- Hyvinkään sairaalan H-rakennus
- Syöpätautien klinikan maanalaiset laitetilat

Rakentaminen käynnissä vuonna 2018

- Siltasairaala
- Hyvinkään sairaalan leikkausosaston uudisrakennus
- Jorvin sairaalan lyhythoitosen kirurgian yksikkö
- Naistenklinikan peruskorjaukset C-osassa
- BNCT-laitetilat Meilahden Voimakeskukseen

SISÄYMPÄRISTÖONGELMAT TYÖLLISTIVÄT

Vuonna 2018 HUSin sairaaloissa ilmeni yli 40 uutta sisäilmaongelmaa, mikä on edellisvuosien keskitasoa. Jokainen ongelma käynnisti HUSin toimintatapaohjeen mukaisen prosessin, jossa oli mukana usean alan asiantuntijoita muun muassa sisäilma-, tutkimus-, kiinteistö-, laitoshuolto-, työterveys- ja työsuojelupuolelta.

Valtaosassa kyse oli erilaisista ilmanvaihdon ongelmista. Muita tekijöitä olivat viemärien vuodot ja

päästöt sekä kiinteistöjen rakenteelliset ongelmat, jonkin verran myös kosteus- ja mikrobivauriot.

Eriasteisten ongelmien vuoksi kunnossapitotöiden määrä lisääntyi ja useissa kohteissa otettiin käyttöön sisäilmanpuhdistimia, jotta tiloissa voitiin työskennellä sisäympäristökorjauksiin tai peruskorjaukseen asti. Osalle toiminnoista jouduttiin etsimään uudet vuokratilat HUSin ulkopuolelta.

KIIREELLISTÄ HOIDON TARPEEN ARVIOTA PUHELIMESSA

Porvoon sairaanhoitoalueelta loppuvuodesta 2017 käynnistynyt Päivystysapu-palvelu laajeni vuoden 2018 aikana Hyvinkään sairaanhoitoalueelle sekä Vantaalle ja Keravalle. Vuoden 2018 aikana Uudenmaan Päivystysavussa vastattiin lähes 82 000 puheluun. Puhelumäärät kasvoivat voimakkaasti vuoden loppua kohden.

Päivystysavussa kokenut sairaanhoitaja arvioi soittajan hoidon tarpeen ja oh-

jaa hänet oikeaan hoitopaikkaan tai antaa itsehoito-ohjeet. Ohjauksen tueksi hoitajilla on käytössä yhtenäinen ohjeistus hoidon tarpeen arvioon sekä lääkärikonsultaatio. Palvelua kehitetään jatkuvasti ja henkilökunnan osaamistasoa nostetaan, jotta soittajan saama ohjaus on mahdollisimman tarkoituksenmukainen.

Alueellista yhteistyötä on tehty tiiviisti päivystysten, perusterveydenhuollon, hätäkeskuksen ja sosiaalipäivystys-

ten kanssa. Kansallista Päivystysapuhanketta koordinoi sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä SoteDigi Oy:n kanssa. Tavoitteena on saada Päivystysapu 116 117 -palvelu käyttöön koko Manner-Suomeen vuoden 2020 alkuun mennessä.

UUSIA SAIRAAHOITOALUEEN JOHTAJIA

Lohjan sairaanhoitoalueen johtajaksi valittiin lääketieteen tohtori **Ville Pursiainen**, kun aikaisemmin tehtävässä toiminut terveystieteen tohtori, dosentti **Raija Kontio** siirtyi Hyvinkään sairaanhoitoalueen johtajaksi. Pursiainen työskenteli aiemmin Porvoon sairaanhoitoalueella medisiinisen tulosyksikön johtajana.

Pursiainen on työskennellyt vuodesta 2012 Porvoon sairaalassa neurologian ylilääkärinä ja vuo-

desta 2015 lähtien myös tulosalueen johtajana. Vuonna 2010 erikoislääkäriksi valmistunut Pursiainen on tehnyt valtaosan työurastaan HUSissa.

Hyvinkään sairaanhoitoalueen johtajaksi siirtynyt Raija Kontio on valmistunut terveystieteiden tohtoriksi vuonna 2011 ja dosentiksi vuonna 2016. HUSissa hän on työskennellyt vuodesta 1993. Hän on toiminut muun muassa projektinjohtajana, ylihoitajana ja tulosyksikön varajohtajana.

Ville Pursiainen

Raija Kontio

LÄHES KAIKKI HUSLAISET ROKOTETTU INFLUENSSTA VASTAAN

HUS on tarjonnut 2000-luvun alusta alkaen koko henkilöstölleen maksuttoman influenssarokotteen. Vuodesta 2010 alkaen HUSin epidemiologinen yksikkö yhdessä hygieniahoitajien ja työterveyshuollon kanssa on tehnyt määrätietoista työtä rokotuskattavuuden nostamiseksi.

HUSin henkilöstö ymmärtää influenssalta suojautumisen tärkeyden – influenssarokotukset ovat osa potilas- ja työturvallisuutta.

Kahtena influenssakautena peräkkäin koko henkilöstön rokotuskattavuus on ollut yli 95 prosenttia.

Lääkäreiden ja hoitohenkilöstön rokotuskattavuus oli yli 95 prosenttia. Erityistyöntekijöiden ja muun henkilökunnan kattavuus nousi 93 prosenttiin.

HUSin sairaaloissa on rokotettu potilaita ja omaisia influenssaa vastaan aktiivisesti vuodesta 2014 alkaen. Marraskuussa 2018 järjestetyissä matolan kynnyksen joukkorokotuspisteissä 7 349 potilasta ja omaista otti rokotteen – enemmän kuin koskaan aiemmin.

Lisäksi osastoilla ja poliklinikoilla rokotetaan potilaita influenssakauden loppuun asti.

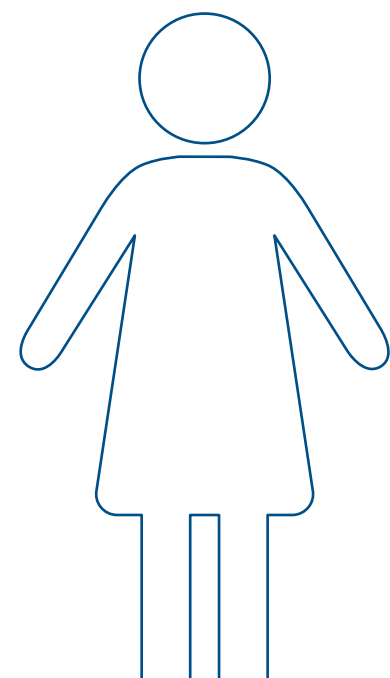
HUS on Suomen toiseksi suurin työnantaja

PARHAIDEN OSAAJIEN TYÖPAIKKA

HUSin palveluksessa oli 24 936 ammattilaista vuoden 2018 lopussa. HUS on Suomen toiseksi suurin työnantaja. HUSissa tehtiin yhteensä 20 390 henkilötyövuotta vuonna 2018. Keskiverto huslaisen keski-ikä oli 44 vuotta ja eläkkeelle jäädään keskimäärin 60,6 vuoden iässä.

Henkilöstömäärä

+2,5 %

HUSin henkilöstömäärä kasvoi 2,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden lopussa HUSissa työskenteli 24 936 ammattilaista.

HUSin henkilöstömäärä kasvoi 2,5 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstömäärän kasvua selittävät muun muassa vuoden aikana tehdyt henkilöstösiirrot, joilla valmistauduttiin sote-uudistukseen. Toiminnansiirrot olivat pääosin työnjollisia muutoksia HUSin ja sen omistajakuntien välillä.

Vuonna 2018 eläkkeelle jäi 516 huslaista. Eläkkeelle jääneiden määrä laski hieman edellisvuodesta. Laskua selittää vanhuuseläkkeelle jääneiden määrän väheneminen 65 henkilöllä edellisvuodesta. Vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä nousi neljällä kuukaudella vuodesta 2017.

Vakinaisen henkilöstön kokonaisvaihtuvuus oli vuositasolla asetettua tavoitetta suurempi, 7,9 prosenttia. Vaihtuvuus ilman eläkkeelle siirtyneitä oli 5,1 prosenttia. Vaihtuvuusluvut ovat edelleen hyvät, tosin tulosityksiköiden välillä luvuissa on suurta vaihtelua.

Henkilötyövuosia tehtiin 20 390, mikä oli 4,4 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion 2,3 prosentilla. Kasvua selittävät pitkälti henkilöstösiirrot.

Henkilötyövuoden keskimääräinen hinta sivukuluineen ilman tilinpäätöksen erillisjaksotuksia laski edellisestä vuodesta 0,1 prosenttia ja oli 59 385 euroa. Toteuma oli 70 euroa alhaisempi kuin edellisenä vuonna. Henkilötyövuoden hinnan kehitykseen vaikutti muun muassa edellisvuotta pienempi henkilöstösivukuluprosentti.

Palkkakustannukset

HUSin vuoden 2018 maksetut palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat yhteensä 1 234 miljoonaa euroa. Työaikorvausten osuus palkkasummasta oli 14,7 prosenttia. Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 26,9 miljoonalla eurolla.

Palkkakustannukset kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 5,1 prosentilla. Kustannusten kehitykseen vaikuttivat muun muassa liikkeenluovutuksena tapahtuneet henkilöstösiirrot sekä työnantajan sivukuluprosentin pieneneminen edellisvuodesta.

Henkilöstökuluja kasvatti kunta-alan palkkaratkaisun mukainen tuloksellisuuden kertaerä, jonka suuruus henkilösivukuluineen on noin 8,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen ylityksestä 3,4 miljoonaa euroa aiheutui lomapalkkavelan kasvusta.

HUS maksoi varhaiseläkemenopereusteisia maksuja 5,6 miljoonaa euroa, mikä oli 700 000 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Vaikka pysyvien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä laski vuonna 2018, varhemaksu nousi. Varhemaksua korottivat aiempina vuosina alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 13 henkilöä. Määrä oli seitsemän henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna.

HUSin työkyvyttömyyseläkemaksujen ja sairauspoissaolojen palkkakustannusten suhde henkilöstökustannuksiin on keskimääräistä pienempi verrattu-

HUSin brändi-
uudistuksen
yhteydessä
rekrytointi-ilmettä
uudistettiin.
Uudella
rekrytointi-
ilmeellä halutaan
luoda mielikuvaa
HUSista suurena
ja asiantuntevana
organisaationa,
josta välittyy myös
inhimillisyyttä ja
tunnetta.

na muuhun kuntasektoriin. Tämä johtuu siitä, että huslaisten työkyky on ollut hyvällä tasolla jo usean vuoden ajan.

Vuokratyövoiman käyttö

Vuokratyövoiman käytön kustannukset olivat 22,9 miljoonaa euroa vuonna 2018. Lääkäreiden osuus HUSin vuokratyövoimaostoista oli noin puolet. Edellisvuoteen verrattuna vuokratyövoimakustannukset nousivat 2,2 miljoonaa euroa, josta lääkäreiden osuus oli noin 1 miljoonaa euroa. Lääkäreiden vuokratyövoimaa ostettiin vuonna 2018 eniten yhteispäivystyksiin ja kuvantamispalveluihin sekä lastenpsykiatriaan ja nuorisopsykiatriaan.

Hoitohenkilöstön tehtävissä hyödynnettiin henkilöstöpalveluyhtiö Seuren vuokratyövoimaa paikkaamaan muun muassa äkillisiä poissaoloja. Sijaishankinnan keskittämisellä pyrittiin vähentämään esimiesten sijaisrekrytointiin kuluttamaa aikaa ja vähentämään työvoimakustannuksia. Muilta palveluntomittajilta hankittiin lisäksi hengityshalvaushoitajia ja anestesiahoitajia.

Resursointi kuntoon työvuoro-suunnittelulla

HUSin työvuorosuunnittelun kehittäminen jatkui vuonna 2018. Tavoitteena on, että työvuorosuunnittelulla parannetaan kustannustehokkuutta ja lisätään henkilöstön joustavaa liikkuvuutta. Työvuorojen suunnittelua ja henkilöstön sijoittamista ohjaavat pitkälti potilaiden hoidon tarpeet, palveluiden kysyntä sekä henkilöstön osaaminen.

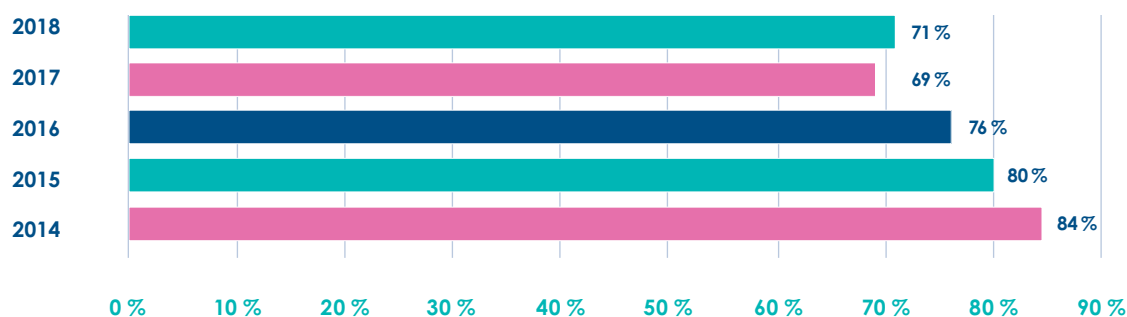
Vilkas rekrytointien vuosi

Työmarkkinoilla on nähtävissä kovaa kilpailua osaavista ammattilaista. Rekrytointien osalta HUSin vuosi 2018 oli aikaisempaan tapaan vilkas. Vuoden aikana HUSissa avautui useita mielenkiintoisia tehtäviä. Valtakunnallisesti kiinnostavin rekrytointi oli varmasti uuden toimitusjohtajan, Juha Tuomisen, valinta. Huippuammattilaisten houkuttelu psykiatrian ja lastenpsykiatrian erikoisaloille jatkui. Edelleen haasteita tarjosivat laboratorio- ja röntgenhoitajien rekrytoinnit, joissa tehtiin töitä osaajien saamiseksi. Esimiehille tarjottiin rekrytointikoulutusta ja tukea rekrytointien toteuttamiseen sekä sisällöntuotantoon. Niin rekrytoinneissa kuin perehdytyksissä painopiste oli suunnittelussa ja kehitystyössä. Toiminnan kehittämisen myötä syntyi myös uusia tehtäviä, kuten esimerkiksi hoitologistikot.

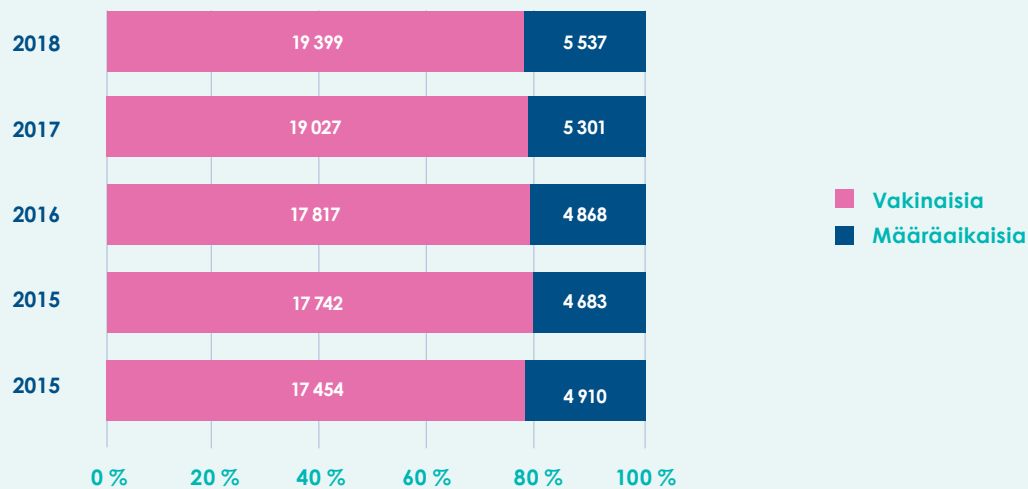
HUSin brändiuudistuksen yhteydessä rekrytointi-ilmettä uudistettiin. Uudella rekrytointi-ilmeellä halutaan luoda mielikuvaa HUSista suurena ja asiantuntevana organisaationa, josta välittyy myös ihmellisyyttä ja tunnetta. Esiin halutaan nostaa huslaista työelämää, joka tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia monien eri alojen osaajille, hoitotyön ja lääketieteen lisäksi.

HUS on ammattimaisesti johdettu parhaiden osaajien moniammatillinen työpaikka - oli HUSin avaintavoite vuonna 2018. HUSin suositteluprosentti oli 75. Luku laski edellisestä vuodesta eikä asetua 85 prosentin tavoitetta saavutettu.

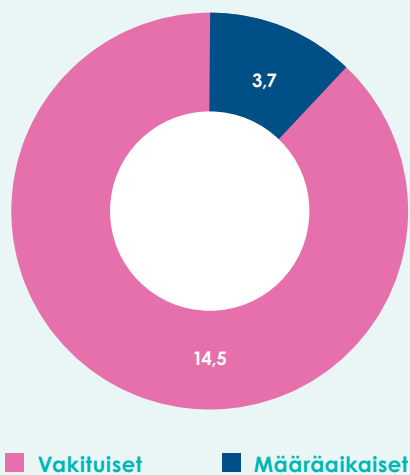
Koulutukseen osallistuneiden osuus henkilöstöstä 2018

Henkilöstömäärä 2014–2018

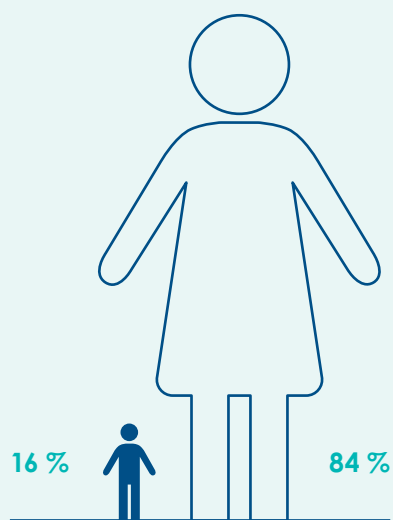

Palvelussuhteen kesto

Vakinaisen henkilöstön palvelussuhteen kesto oli keskimäärin 14,5 vuotta. Määräaikaisen palvelussuhteen kesto 3,7 vuotta. Osa-aikaisessa palvelussuhteessa oli 14 prosenttia henkilöstöstä, joka on samaa tasoa kuin aiempina vuosina. Yleisin syy osa-aikaisuudelle oli osittainen hoitovapaa.

Sukupuolijakauma

Sukupuolijakauma:
Naisia 84 %
Miehiä 16 %

TUTKIMUKSELLA UUSIA AVAUKSIA

HUSin tavoitteena on olla edelläkävijä luomassa sähköisiä palveluja tutkimuksen käyttöön. Tutkijan työpöytää kehitettiin ja nyt sähköisesti voi hakea myös eettistä lausuntoa. Tämä helpottaa ja nopeuttaa tutkijoiden lupahakemusprosessia.

HUSin tekemälle tutkimukselle vuosi 2018 oli menestys uusien avauksien ansiosta. Tällaisia olivat muun muassa EU Innovative Medicines Initiative -hanke Lasten ja nuorten sairauksien tulosityksikössä, hakemusvalmistelu uusiin EU-harvinaissairauksien verkostoihin ja osallistuminen korkeatasoiseen kansainväliseen genomi- ja biopankkitutkimukseen pohjautuvaan FinnGen-hankkeeseen.

Tutkimuksen korkean tason edistämistä varten palkattiin kaksi uutta työntekijää, toinen valmistelemaan EU-hankeasioita ja toinen haastavan tutkimusjuridiikan avuksi.

HUSin tavoitteena on olla edelläkävijä luomassa sähköisiä palveluja tutkimuksen käyttöön. Tutkijan työpöytää kehitettiin ja nyt sähköisesti voi hakea myös eettistä lausuntoa. Tämä helpottaa ja nopeuttaa tutkijoiden lupahakemusprosessia.

Oman lisänsä tutkimuksen infrastruktuurien parantamiseksi toi loppuvuodesta tuotantokäyttöön avattu HUSin tietoaallas, joka kerää ja tallentaa erityyppistä terveystietoa yhteen paikkaan edelleen jalostettavaksi. Tämä jalostettu tieto yhdistettynä muun muassa biopankkinäytteisiin antaa avaimet ymmärtää sairauksien biologiaa ja tekee mahdolliseksi kehittää aivan uudenlaisia yksilöllistettyjä hoitoja.

Julkaisumäärä kasvoi

HUSin julkaisutuotanto, yhdessä Helsingin yliopiston kanssa, oli mittavaa ja julkaisujen määrä nousi edellisestä vuodesta 12 prosenttia.

HUS on aktiivisena yhteistyökumppanina Helsingin yliopiston innovatiivisissa ja korkeatasoisissa tutkimushankkeissa, kuten Suomen Akatemian rahoit-

tamassa digitaalisen yksilöllistetyn syövän hoito iCan-lippulaivahankkeessa.

Helsingin yliopiston lisäksi HUSilla on lisääntyvää yhteistyötä Aalto yliopiston kanssa, erityisesti tietotekniikassa ja tekoälyprojekteissa. HUS on ollut aktiivinen yliopistojen partneri esimerkiksi pääkaupunkiseudun neurokeskuksen perustamisessa, Bidesign Finland, Spark Finland ja Health Capital Helsinki -toiminnoissa.

Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) osalta ollaan toivottavasti saavutettu aallonpohja. HUSin osuus VTR rahasta nousi puoli miljoonaa euroa ja vuodelle 2019 on luvassa vielä miljoonan euron lisäys. VTR tason nostaminen pysyy silti lähitulevaisuuden suurena haasteena. HUS panosti omaan tutkimusrahoitukseen ja sen merkitys on HUSin tutkimukselle elintärkeä.

Tulevaisuuden tavoitteena on pyrkiä lisäämään HUSin omistaman HYKS-instituutin kautta ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien kliinisten lääketutkimusten määrää. Tavoitteena on myös kehittää palvelujärjestelmää siten, että tutkimustiedon avulla voidaan tuoda potilaille ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset palvelut kustannustehokkaasti.

Tutkijoita kannustetaan hyödyntämään terveydenhuollon infrastruktuureja kuten biopankkia, tietoaaltaita ja valtakunnallisia sote-rekistereitä.

- **138** väitöskirjaa
- **3385** tieteellistä julkaisua
- **198** uutta erikoislääkäriä
- **14** uutta erikoishammaslääkäriä

VASTUUTA YMPÄRISTÖSTÄ

Ympäristöasioista huolehtiminen on HUSissa osa vastuuta potilaista, henkilökunnasta ja ympäröivästä yhteiskunnasta. Vuonna 2018 HUSin ympäristötyön kaksi painopistealuetta olivat jätteen hyötykäytön tehostaminen ja vastuullisten hankintojen edistäminen.

Toiminnan kasvu ja rakentamisen lisäsivät jätemääriä

Vuonna 2018 HUSin jätehuollon kautta kulki noin 8,5 miljoonaa kiloa jätettä. Kasvua edellisvuoteen oli 7,5 prosenttia. Jättemäärissä näkyy toiminnan kasvu sekä lukuisat kiinteistökorjaukset. Merkittävimmin kasvoivat rakentamisen ja kiinteistönhoidon jätemäärät. Niihin kuuluvat rakennus- ja purkujäte, katupuhdistusjäte ja puujäte, muun muassa kalustepestot.

Toiminnan kasvusta huolimatta paperijätteen määrä väheni viidenneksen ja biojäte seitsemän prosenttia edellisvuodesta. Kalleimman yhdyskuntajätelajin, sekajätteen määrä kasvoi kaksi prosenttia. Yhdyskuntajätteistä lajiteltiin ja toimitettiin materiaalina hyötykäyttäväksi 45 prosenttia. Tähän ryhmään kuuluvat biojäte, paperi, pahvi, kartonki, sairaalalasi ja metalli.

HUSissa aloitettiin vuonna 2018 muovijätteen lajittelu potilaskeittiöissä ja tautokiloissa. Toukokuusta eteenpäin sairaala-alue kerrallaan laajennettu elintarvikemuovikeräys kattoi vuoden lopussa jo koko Meilahden kampuksen sekä kuusi muuta HUSin sairaalaa. Hyötykäyttöön kerätty muovimäärä oli 22,5 tonnia. Pääosa HUSin muovijätteestä on peräisin sairaanhoidon prosesseista ja menee sekajätteeseen, sillä terveydenhuollon muovin kierrätys ei vielä ole laajassa mittakaavassa mahdollista.

Vuonna 2018 HUSissa lähdettiin ehkäisemään jätteen syntyä uudessa Ekologinen ATeK -ryhmässä. Ryhmä alkoi kehittää mahdollisimman ekologista leikkaussalin mallia ja etsi suunnitelmallisesti eri toiminnan osa-alueille ympäristön kannalta parhaita vaihtoehtoja. Ensimmäiseksi karsittiin valmiista toimenpiteistä tarpeettomia tarvikkeita

ja tutkittiin vaihtoehtoja korvata kertakäyttökäyttötekstiilejä pestävillä tekstiileillä.

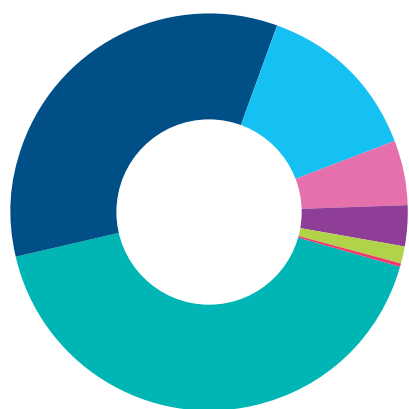
Energiankulutus kasvoi maltillisesti

Kokonaisenergian kulutus vuonna 2018 oli 306 GWh, jossa on noin 1,4 prosentin nousu edellisvuodesta. Sähköenergian kulutuksessa näkyivät varsinkin uusien rakennusten käyttöönotto ja tilamäärän sekä toiminnan kasvu. Sähkön kulutusta lisäsi myös erityisen lämpimän kesän aiheuttama ilmastoinnin jäähdytysenergian tarve.

Vedenkulutus sen sijaan jatkoi useamman vuoden laskusuuntaista trendiään vähentyen vuonna 2018 yli neljä prosenttia vuodesta 2017.

HUS Tilakeskus laati vuonna 2018 yhteistyössä HUS-Kiinteistöt Oy:n kanssa toimintamallin energiatehokkuuden varmistamisesta uudisrakennus- ja pe-

HUSin jätteet vuonna 2018 (tuhatta kiloa)

- Sekajäte energiahyötykäyttöön 3 549
- Yhdyskuntajätteen hyödyntäminen materiaalina 2 902
- Rakentamisen ja kiinteistönhoidon jäte 1 162
- Terveydenhuollolle ominaiset jätteet 457
- Vaaralliset jätteet 278
- Lääke- ja solunsalpaajajätteet 102
- Biojäte bioetanolitautantoon 46

ILMASTOINTI

LÄMPÖTILANSÄÄTÖ MIN 18 – MAX 24 ASTETTA

LÄMPÖ	KOSTEUS	PAINE
22.1	34.5	04.5
SET 1	SET 1	SET 1
20.0	30.0	00.3

*Kiinteistöjen kun-
nossapidossa seura-
taan rakennuksen
energiankulutusta
sekä ohjataan muun
muassa ilmastointia
ja lämmitystä.*

*Muovijäte paalataan
kuljetusta varten sai-
raaloiden jäteasemilla.
Yksi paali painaa noin
250 kg.*

ruskorjaushankkeissa. Toimintamal-
lin avulla varmistetaan energia-asioiden
tarkoituksenmukaisesta huomioimisesta
erikokoisissa hankkeissa ja sujuvoitetaan
energiatavoitteiden seuranta.

HUSin hiilijalanjälki pieneni eli toi-
minnasta ilmaston lämpenemiseen vai-
kuttavat kasvihuonekaasupäästöt laskivat
noin neljä prosenttia vuodesta 2017. Pääs-
töt vuonna 2018 olivat yhteensä 58 000
tonnia CO₂-ekv. HUSin suurimmat kasvi-
huonekaasupäästöt syntyvät sähköstä ja
kaukolämmöstä, joiden tuotannon pääs-
tökertoimien pieneminen oli syy myös
HUSin päästöjen vähenemiseen.

Vastuullisempia tarvike- ja palveluhankintoja

Hankinnat ovat avainasemassa, kun ta-
voitellaan HUSin ympäristöohjelman
2016–2020 tavoitteita resurssiviisaam-
masta, vähemmän jätettä tuottavas-
ta ja ilmastoa vähemmän kuormittavas-

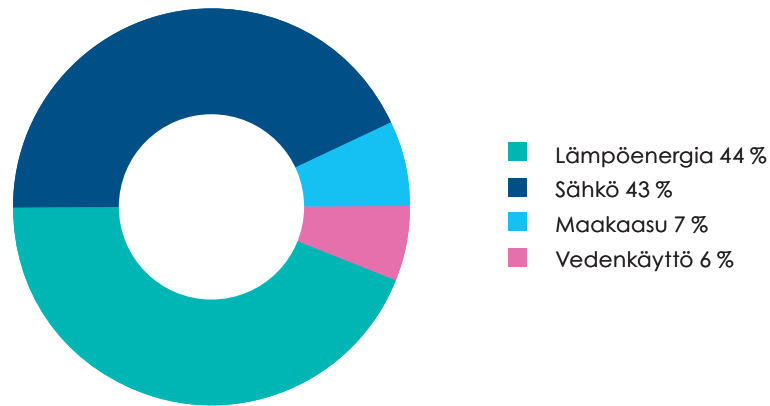
ta toiminnasta. HUSin hankintastrategi-
an mukaisesti hankintojen vastuullisuus
kattaa niin yhteiskuntavastuun kuin ympä-
ristövastuun näkökulmat.

Vuonna 2018 päivitettiin HUSin han-
kintaohjeen ympäristöliite. Liitteeseen
kootut tiedot tukevat hankintoja tekeviä
ympäristönäkökulman huomioimisessa
ja antavat tuoteryhmätasolle meneviä
valmiita malleja ympäristökriteereistä.

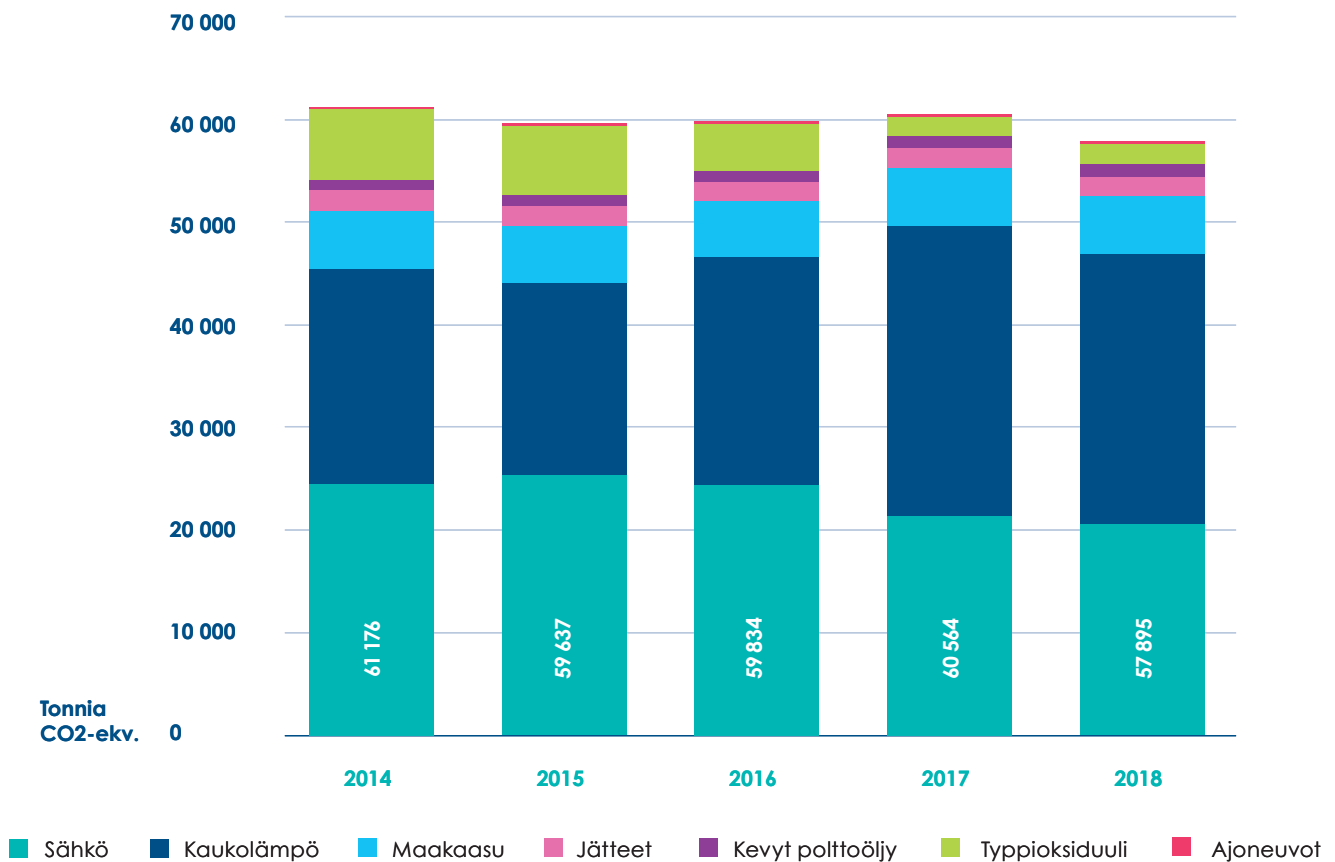
HUS Logistiikassa aloitettiin vuoden
2018 alussa vastuullisuuskriteereiden
käytön seuranta kaikissa kilpailutuksis-
sa ja tarjouspyyntöpohjaan lisättiin vaa-
timus valmistusmaan ilmoittamisesta.
HUSin hankintavastaavien verkoston
kesken aloitettiin myös säännölliset ko-
koontumiset vastuullisuusteeman ympä-
rillä. Näin saadaan kokemukset han-
kintojen vastuullisuuskriteerien käytöstä
hyödyksi mahdollisimman monelle ja sa-
malla kerätään tietotaitoa tuleviin han-
kintaprosesseihin.

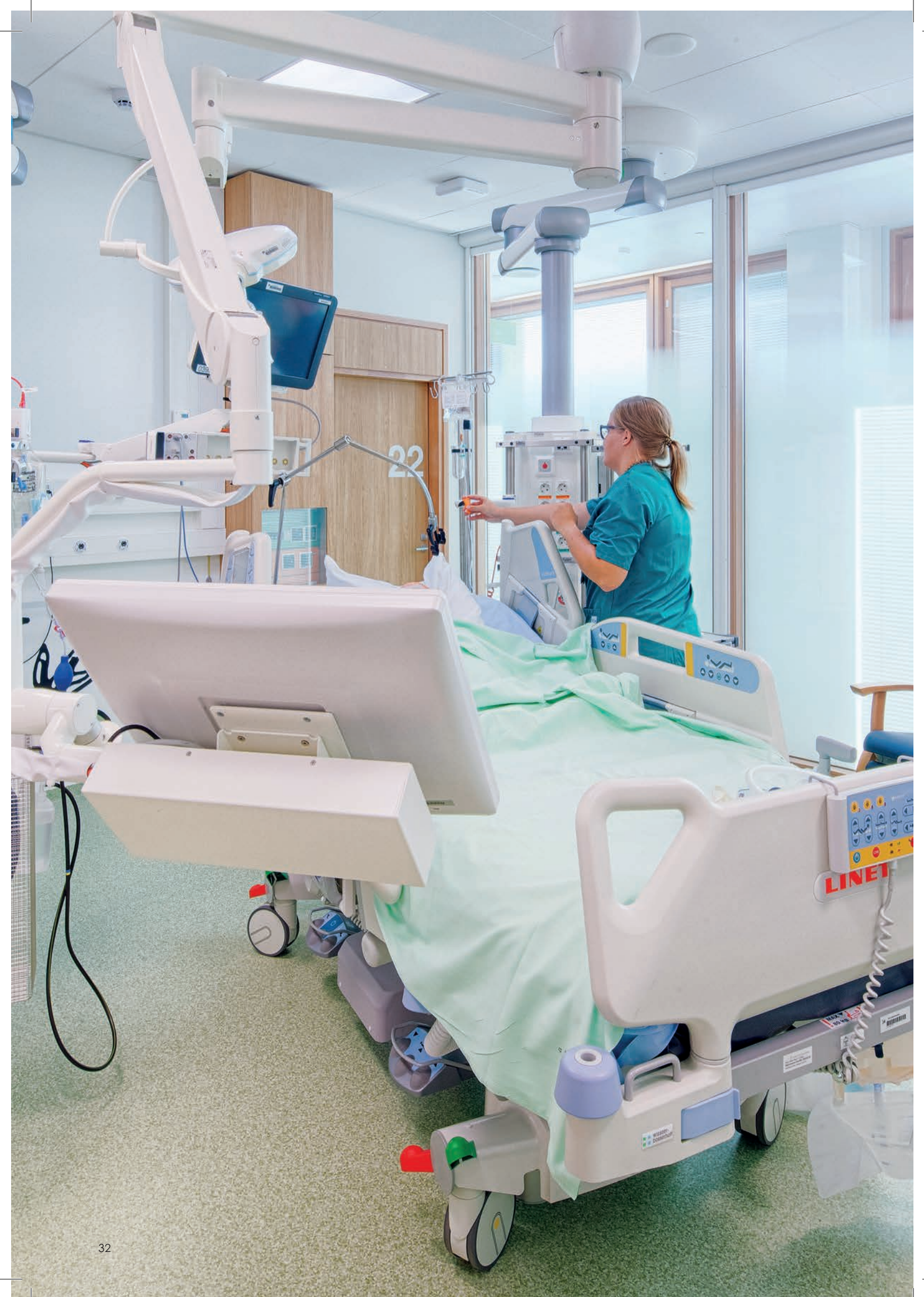
HUSin energiakustannusjakauma vuonna 2018

Kustannukset 2018 yhteensä 22,4 miljoonaa euroa

HUSin kasvihuonekaasupäästöt 2014–2018

PALVELUT JA TALOUS

HUSin palvelujen kysyntä kasvoi vuonna 2018.

Palvelujen kysyntä

HUSin palvelujen kysynnän kasvu jatkui vuonna 2018. Ennalta suunniteltua kii-reetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden vertailukelpoinen määrä (319 669) kasvoi 3,7 prosenttia edellisvuodes- ta. Erikoissairaanhoidon päivystyskäyn- tien määrä (250 396) kasvoi 4,4 prosent- tia edellisestä vuodesta.

Ennalta suunniteltuun hoitoon saa- puneista potilaista 59 prosenttia saapui terveyskeskuksen, 31,1 prosenttia yksi-

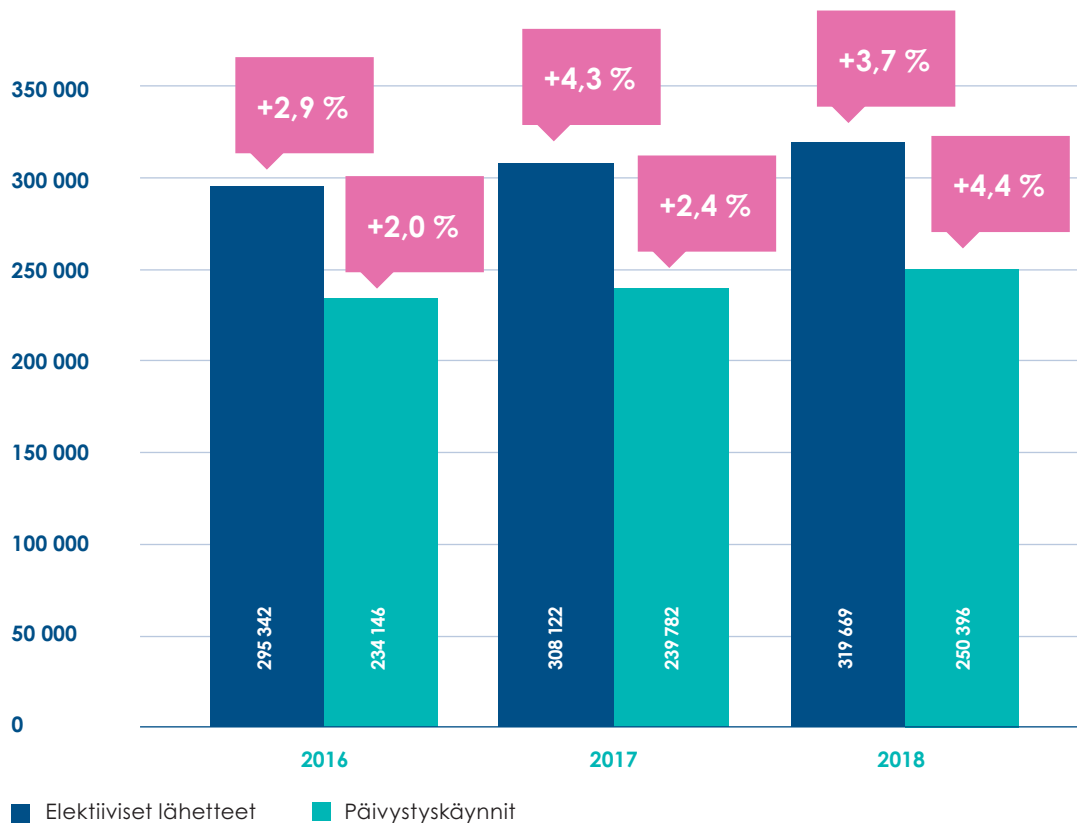
tyislääkärin lähettämänä ja muista sai- raaloista tulleilla läheteillä 9,9 pro- senttia. Edelliseen vuoteen verrattuna terveyskeskusten läheteiden osuus vä- hentyi 1,5 prosenttiyksikköä ja yksityis- lääkäreiden läheteiden osuus kasvoi 0,7 prosenttiyksikköä.

Palvelutuotanto

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon määrä oli talousarviossa suunniteltua ta- soa merkittävästi suurempi. Volyyymi ylitti

talousarvion 3,8 prosentilla ja kasvoi edel- liseen vuoteen verrattuna 3,7 prosenttia. Avohoidon osuus kokonaistuotannon laskutuksesta oli 43,2 prosenttia (2017: 45,7 %) ja palvelutuotannon volyyymis- tä 71,8 prosenttia (2017: 72,6 %). Avohoi- don DRG-tuotteiden (+4,8 %) lukumäärä kasvoi, kun taas vuodeosastohoidon (ns. klassiset) DRG-tuotteiden (-3,8 %) lu- kumäärät vähenivät edellisestä vuodes- ta. Käyntituotteiden kokonaislukumää- rä kasvoi somatiikassa 3,7 prosenttia ja

Elektiivisten läheteiden ja päivystyskäyntien lukumäärät

* 2017 ja 2018 ilman klinisen hammaslääketieteen läheteitä

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikk.-% TP 2018 / TA 2018	Muutos-% TP 2018 / TP 2017
Palvelutuotanto					
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos				3,8 %	3,7 %
Psykiatrian hoitopäivät, lkm 1)	164 341		162 073		-1,4%
NordDRG-tuotteet, lkm	726 411	717 565	751 257	4,7%	3,4%
DRG-ryhmät	157 228	151 187	151 286	0,1%	-3,8%
DRG-O-ryhmät	152 271	150 797	159 726	5,9%	4,9%
Tähystykset	32 837	33 453	31 800	-4,9%	-3,2%
Pientoimenpiteet	107 244	103 784	110 818	6,8%	3,3%
900-ryhmä	276 477	278 221	296 438	6,5%	7,2%
Kustannusperusteinen jakso	354	124	1 189	861,4%	235,9%
Käyntituotteet, lkm, somatiikka	1 373 581		1 424 473		3,7%
Käyntituotteet, lkm, psykiatria	529 091		527 699		-0,3%
Tk-päivystyskäynnit, lkm	151 447	150 289	150 552	0,2%	-0,6%
Laskutettavat siirtoviivehoitopäivät, lkm	550		1 312		138,5%
Käyntisuoritteet, lkm	2 646 030		2 730 677		3,2%
Päivystyskäynnit (sis. myös DRG-laskutetut)	239 782		250 396		4,4%
Ensikäynnit, lkm	272 432		263 639		-3,2%
Hoitopäivävalisuoritteet, lkm	784 252		809 592		3,2%
Leikkaukset, lkm	91 859		91 558		-0,3%
Päiväkirurgiset, lkm	36 380		36 897		1,4%
Synnytykset, lkm 31.12.2018	16 463		15 858		-3,7%

1) Ei sisällä asumispalvelupäiviä

psykiatrian käynnit vähenivät 0,3 prosenttia. Avohoidon tuotteiden keskihinta laski edellisestä vuodesta 2,3 prosenttia, kun taas vuodeosastohoidon DRG-tuotteiden keskihinta nousi 5,3 prosenttia.

Avohoidon DRG-tuotteissa merkittävintä kasvua oli DRG-O ja 900-ryhmissä. DRG-O ryhmien kasvusta yli puolet selittyy dialyysihoitojen ja sydämen diagnostisten toimenpiteiden merkittävällä kasvulla. 900-ryhmän kasvus-

ta valtaosan selittää miesten sukuelinten syöpäsairauksien ja rintarauhasen syövän sädehoidot sekä leukemian, lymfooman ja rintarauhasen syövän sytostaattihoidot. Käyntituotteiden lukumäärän kasvua selittää erityisesti hoitopuheluiden määrän voimakas kasvu.

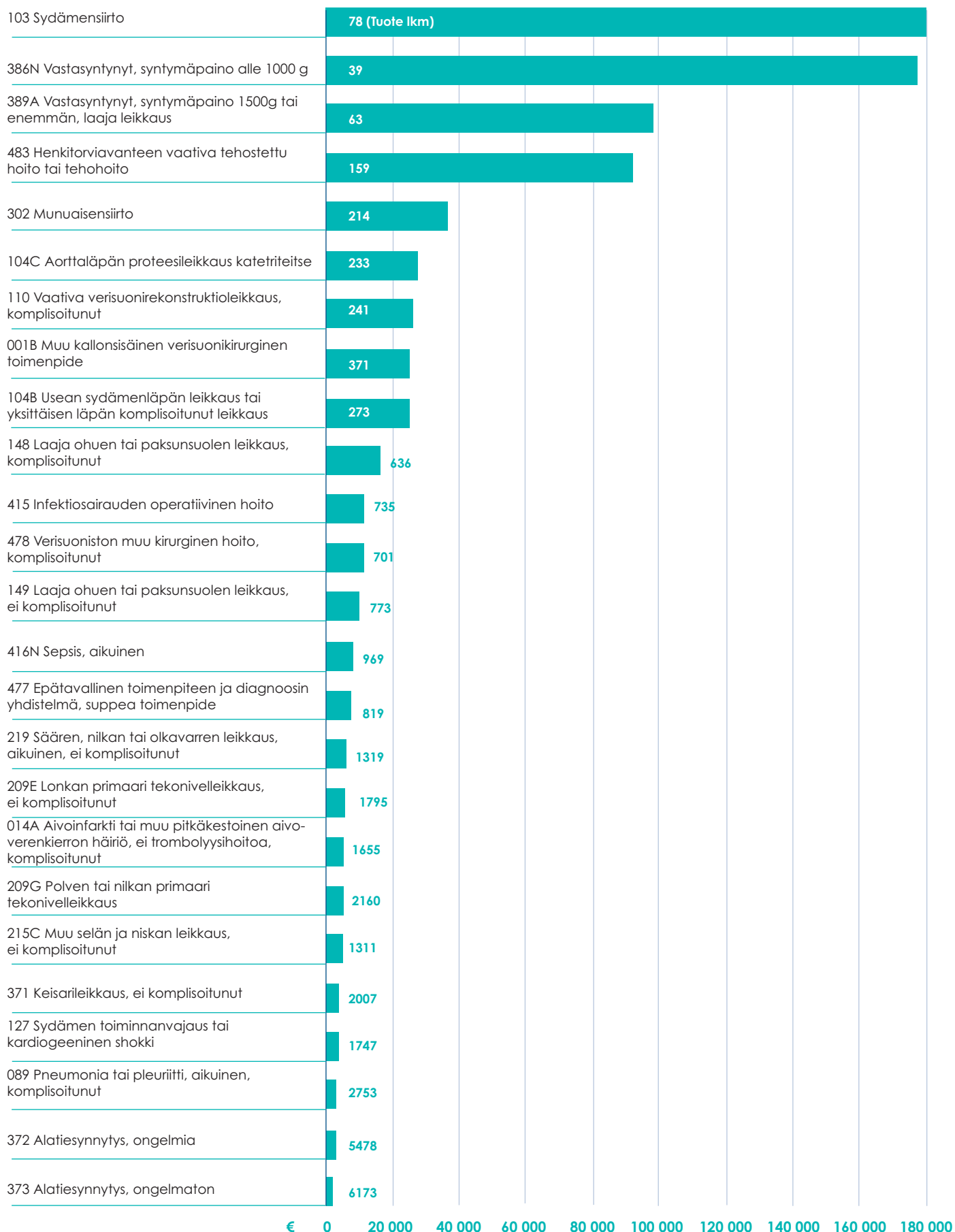
Hoitopäivätuotteiden lukumäärä kasvoi 8,4 prosenttia edellisestä vuodesta ja kasvu johtuu neurologian ja fysiatrian kuntoutushoitopäivätuotteiden mää-

rän kasvusta. Helsingin kaupunki siirsi neurologian ja fysiatrian kuntoutustoiminnan HUSin toiminnaksi vuoden 2018 alusta. Psykiatrian hoitopäivät laskevat 1,4 prosenttia. Vuonna 2018 tehtiin yhteensä 393 elinsiirtoa (2017: 374, 2016: 399, 2015: 391, 2014: 355).

Kaikkien maksajien TOP25 klassiset DRG-tuotteet kokonaislaskutuksen mukaan 2018

Kaikkien maksajien TOP25 klassiset DRG-tuotteet keskilaskutuksen mukaan 2018

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto	TP 2017	TP 2018	Muutos-% TP 2018 / TP 2017
Hoidetut eri erikoissairaanhoidon potilaat	541 625	558 296	3,1%
Hoidetut eri tk-päivystyspotilaat	111 671	112 076	0,4%
Erikoisalahoitajakson hoitoaika (ka.)			
Somatiikka, vrk	3,8	4,0	5,5%
Psykiatria, vrk	21,2	20,7	-2,2%

Jäsenkuntien asukkaista noin joka kolmas käytti HUSin tuottamia tai järjestämiä erikoissairaanhoidon palveluja.

Hoidetut potilaat

Erikoissairaanhoidossa (ml. ostopalvelut) hoidettiin yhteensä 558 296 eri potilasta. Määrä kasvoi 3,1 prosenttia edellisestä vuodesta. HUSissa hoidettujen kaikkien eri henkilöiden kokonaismäärä (sisältäen yhteispäivystysten terveyskeskuspotilaat ja erikoissairaanhoidon potilaat) oli 614 169 henkilöä. Kasvua vuodesta 2017 oli kolme prosenttia (17 631 henkilöä, sisältää klinisen hammashoidon potilaat).

Yhteensä 518 622 jäsenkuntien asukkaista käytti erikoissairaanhoidon palve-

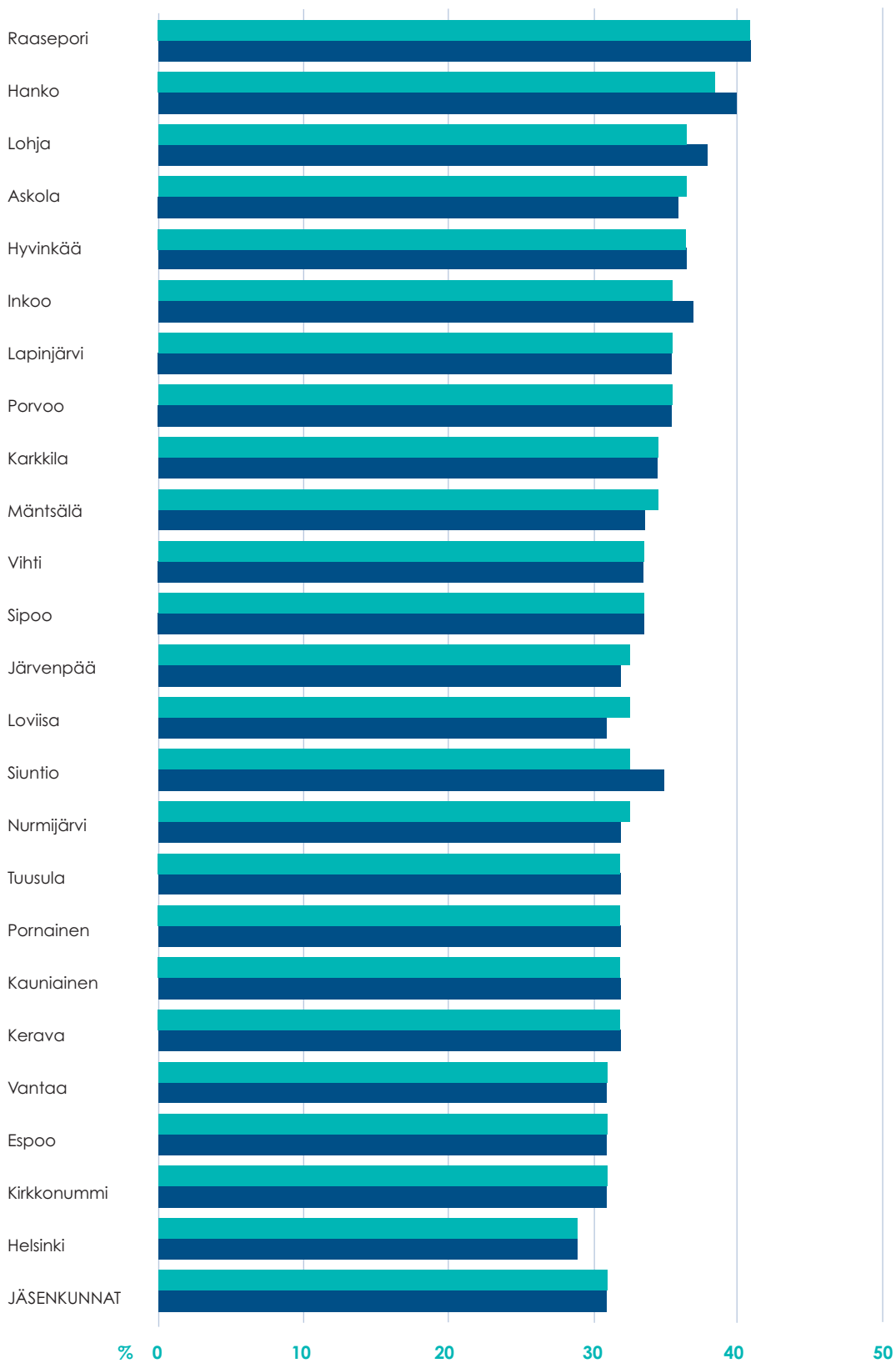
luja, määrä kasvoi 9 708 henkilöllä (1,9 %) edellisestä vuodesta. Samanaikaisesti HUSin alueen väestömäärä kasvoi 1,1 prosenttia. Jäsenkuntien asukkaista noin joka kolmas (31,1 %) käytti vuoden 2018 aikana HUSin tuottamia tai järjestämiä erikoissairaanhoidon palveluja. Palveluita käyttäneiden jäsenkuntalaisten osuus väestömäärästä kasvoi jonkin verran vuodesta 2017, jolloin toteuma oli 30,8 prosenttia. Palveluiden käytössä suhteessa kokonaisväestöön on suuria kuntakohtaisia eroja.

HUS JÄSENKUNNAT

Hoidettujen eri potilaiden osuus asukasluvusta

2017 2018

Väestö 31.12.2017, ennakkoväkiluku 31.12.2018, Tiedot: Tilastokeskus.

HUSissa hoidettujen eri henkilöiden kokonaismäärä oli 614 169 henkilöä. Kasvua vuodesta 2017 oli kolme prosenttia.

Hoidon saatavuus ja hoitopääsy

Hoitopääsy lain edellyttämässä ajassa heikentyi vuoden 2017 lopun tilanteeseen verrattuna sekä vuodeosastolle jonottaneiden, että poliklinikalle jonottaneiden osalta: vuoden 2018 lopussa vuodeosastohoitoon yli 6 kuukautta oli odottanut 497 potilasta, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 431 potilasta. Vastaavasti kiireettömään polikliiniseen tutkimukseen ja hoitoon yli 3 kuukautta odottavien potilaiden lukumäärä oli vuoden 2018 lopussa 2 549 potilasta kun se edellisen vuoden lopussa oli 1 238 potilasta.

Tuottavuus

Tuottavuus heikentyi edelliseen vuoteen verrattuna. Sairaanhoidollinen palvelutuotanto psykiatrian toimintoja lukuun ottamatta eli niin kutsuttu somaattinen palvelutuotanto on tuoteistettu DRG-tuotteiksi ja se yhteismitallistetaan DRG-pisteinä. Henkilötyön tuottavuuden ja kokonaistuottavuuden kehitystä

mitataan somaattisen palvelutuotannon osalta NordDRG-pohjaisilla tuottavuusmittareilla. DRG-pistekustannus laskeaan jakamalla toteutuneet kustannukset tuotannosta kertyneiden DRG-pisteiden lukumäärällä. Silloin kun DRG-pisteen kustannus laskee, tuottavuus paranee ja vastaavasti kun DRG-pistekustannus nousee, tuottavuus heikkenee.

Vuonna 2018 deflatoitu DRG-pistekustannus kasvoi 1,7 prosenttia edellisestä vuodesta (tavoitteeksi oli asetettu deflatoitu kahden prosentin lasku). Tuottavuus on heikentynyt, koska deflatoidut kustannukset kasvoivat (+3,8 %) DRG-pisteitä (+2,1 %) enemmän.

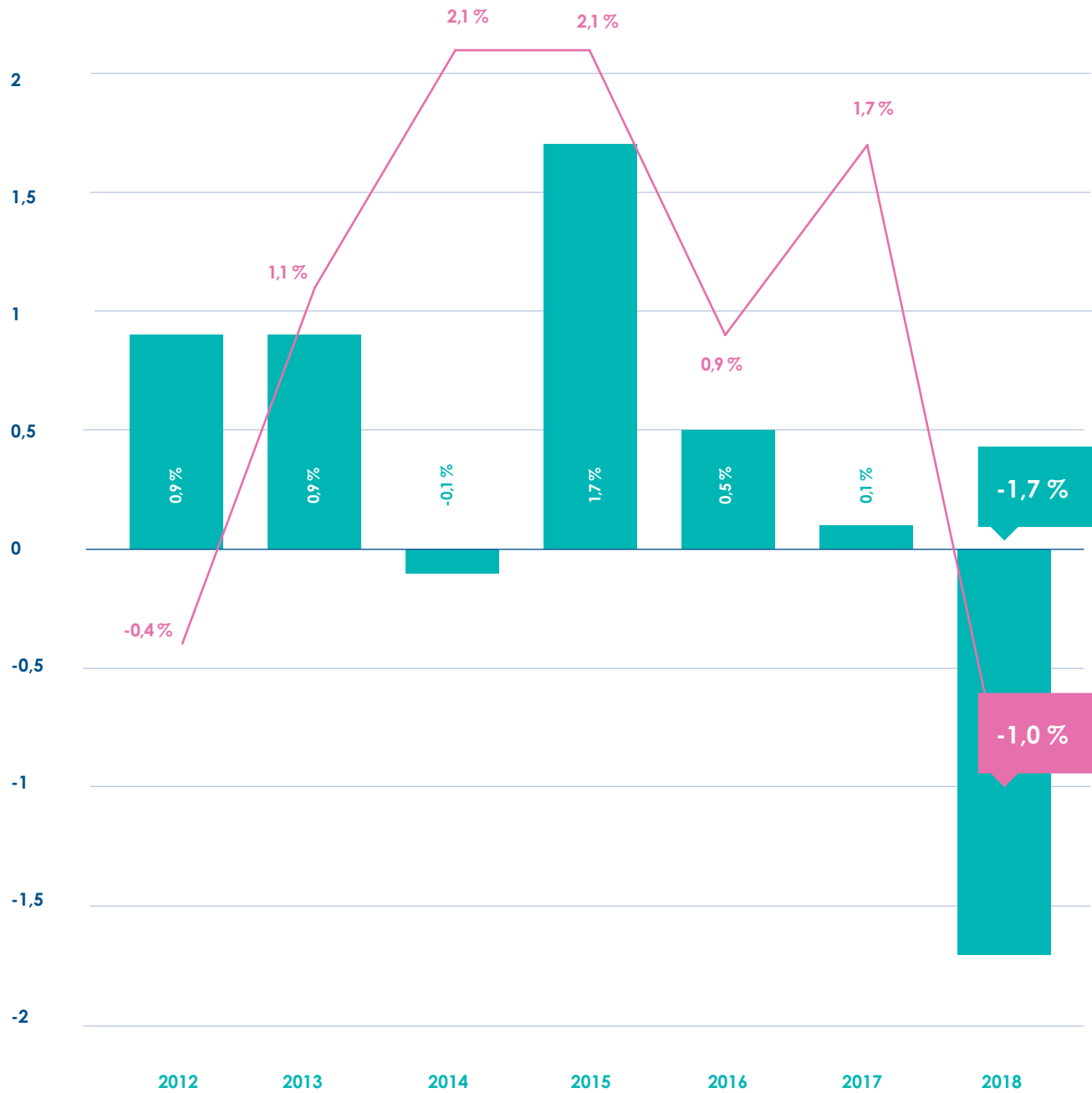
Psykiatrian toimintojen tuottavuuskehitystä mitataan toteutuneet psykiatrian kokonaiskustannukset jaettuna hoidettujen potilaiden lukumäärä mittarilla. Deflatoidut psykiatrian kokonaiskustannukset/hoidettu potilas laskivat 3,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Psykiatrian toimintojen tuottavuus on tällä mittarilla arvioituna parantunut.

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

	TP 2017	TP 2018	Muutos-% TP 2018 / TP 2017
Hoidon saatavuus ja hoitopääsy			
Lähteiden määrä (elektiiviset)	311 541	321 203	3,1%
Lähteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	4 338	4 476	3,2%
> 21 vrk, lkm 31.12.2017		4 338	
Hoitopääsyä osastolle odottavat potilaat 1)			
> 6 kk	431	497	15,3%
kaikki	16 743	16 960	1,3%
> 6 kk 31.12.2017		431	
Polikliiniseen hoitoon odottavat potilaat 1)			
> 3 kk	1 238	2 549	105,9%
kaikki	27 515	28 640	4,1%
> 3 kk 31.12.2017		1 238	

1) Hoitotakuun piiriin kuuluvat

Kokonaistuottavuus (deflatoitu) ja henkilötyön tuottavuus 2012–2018

■ Kokonaistuottavuus ■ Henkilötyön tuottavuus

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto (Jäsenkuntien maksuosuus)

	TP 2017	TA 2018	TP 2018	Poikk.-% TP 2018 / TA 2018	Muutos-% TP 2018 / TP 2017
Palvelutuotanto					
Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos				3,7 %	2,7 %
Psykiatrian hoitopäivät, lkm 1)	159 039		156 353		-1,7%
NordDRG-tuotteet, lkm	689 973	671 715	703 912	4,8%	2,0%
DRG-ryhmät	144 149	137 612	138 429	0,6%	-4,0%
DRG-O-ryhmät	147 609	145 877	154 102	5,6%	4,4%
Tähystykset	30 800	32 570	30 979	-4,9%	0,6%
Pientoimenpiteet	102 001	99 089	105 587	6,6%	3,5%
900-ryhmä	265 122	256 483	273 724	6,7%	3,2%
Kustannusperusteinen jakso	292	83	1 091	1 209,2%	273,6%
Käyntituotteet, lkm, somatiikka	1 310 866		1 351 790		3,1%
Käyntituotteet, lkm, psykiatria	522 998		520 912		-0,4%

1) Ei sisällä asumispalvelupäiviä

**Vuoden 2018
ylijäämä
palautus
jäsenkunnille oli
87,7 miljoonaa
euroa.**

Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus

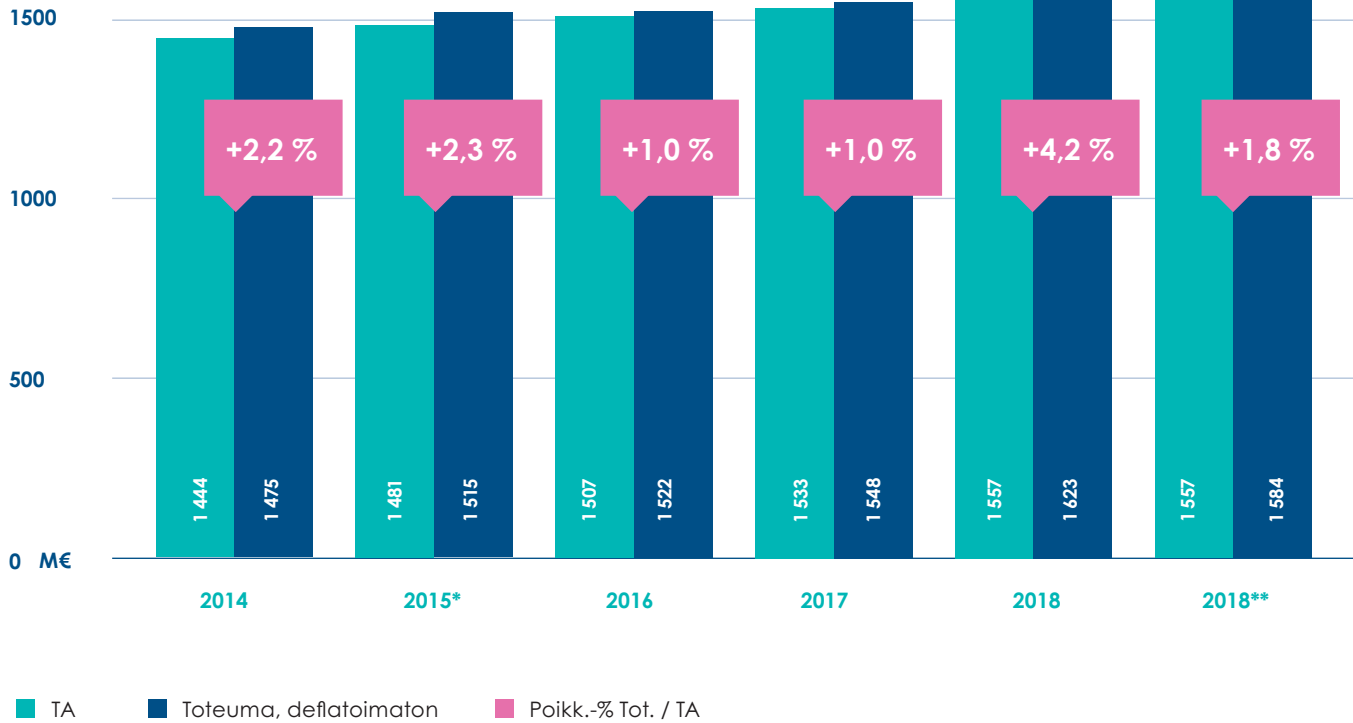
Valtuuston 13.12.2018 päätöksen mukaisesti vuoden 2018 koko ylijäämä palautettiin kuntakohtaisen palvelukäytön mukaisessa suhteessa jäsenkunnille ja HYKSin erva-alueelle. Palautus jäsenkunnille oli yhteensä 87,7 miljoonaa euroa. Palautus muodostui toiminnallisesta ylijäämästä 49,3 miljoonaa euroa sekä Töölön sairaalan kiinteistön myyntivoitosta 38,4 miljoonaa euroa. Palautus pienentää jäsenkuntien maksuosuuslaskutusta vastaavalla summalla.

Jäsenkunnille tuotettujen palveluiden määrä ylitti talousarviossa suunnitellun tason 3,7 prosenttia ja kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,7 prosenttia. Jäsenkuntien maksuosuuslaskutus (erikoissairaanhoidon palvelutuotanto) mukaan lu-

kien ostopalvelut ylitti talousarvion 4,2 prosenttia (65,8 milj. euroa) toiminnallisen ylijäämän palautuksen jälkeen. To-teumassa on kuitenkin suuria kuntakohtaisia eroja, kuten aikaisempinakin vuosina (19 kunnan laskutus ylitti ja viiden kunnan laskutus vastaavasti alitti talousarvion). Talousarvioon verrattuna jäsenkuntien palveluiden käytön määrän muutoksen vaikutus laskutuksen ylitykseen oli + 3,6 prosenttia (määräero) ja käytettyjen palveluiden sisällöllisessä kohdentumisessa tapahtuneen muutoksen ja keskihinnan vaikutus oli + 3,0 prosenttia (valikoima- ja hintaero). Kun Töölön sairaalan kiinteistön myyntivoiton palautus huomioidaan, jäsenkuntien erikoissairaanhoidon nettolaskutus ylitti talousarvion 1,8 prosenttia (27,4 milj. euroa).

Jäsenkunnat yhteensä

Deflatoimattomat maksuosuudet vuosina 2014–2018 sekä poikk.-% verrattuna talousarvioon

* Vuoden 2015 ylijäämän palautus huomioitu.

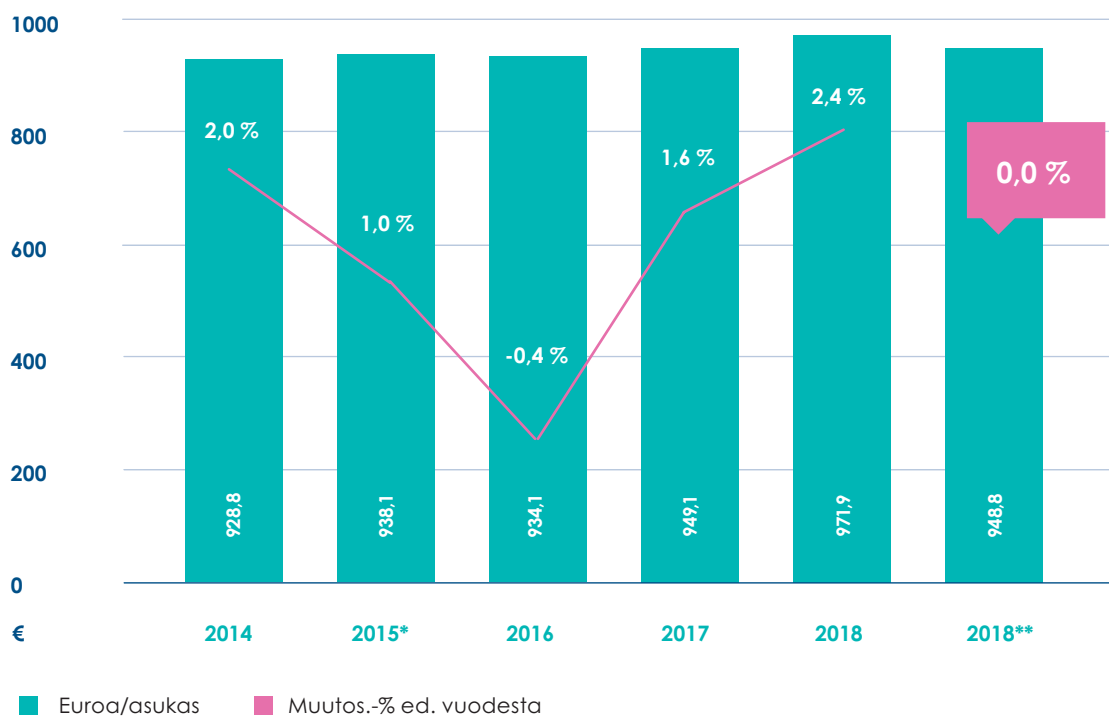
** Töölön sairaalan myyntivoitto huomioitu.

HUSin jäsenkuntien erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset kustannukset olivat vuonna 2018 keskimäärin 949 euroa.

HUSin jäsenkuntien erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset kustannukset olivat vuonna 2018 keskimäärin 949 euroa. Ilman Töölön sairaalakiinteistön myyntivoiton palautusta asukaskohtainen maksuosuus on 972 euroa.

Jälkimmäisessä kuvassa on esitetty julkisten menojen hintaindeksin, jäsenkuntien yhteenlasketun euromääräisen maksuosuuslaskutuksen sekä jäsenkuntien asukaskohtaisten maksuosuuksien kehitys indeksoituina vuosina 2010–2018.

Jäsenkunnat euroa/asukas 2014–2018

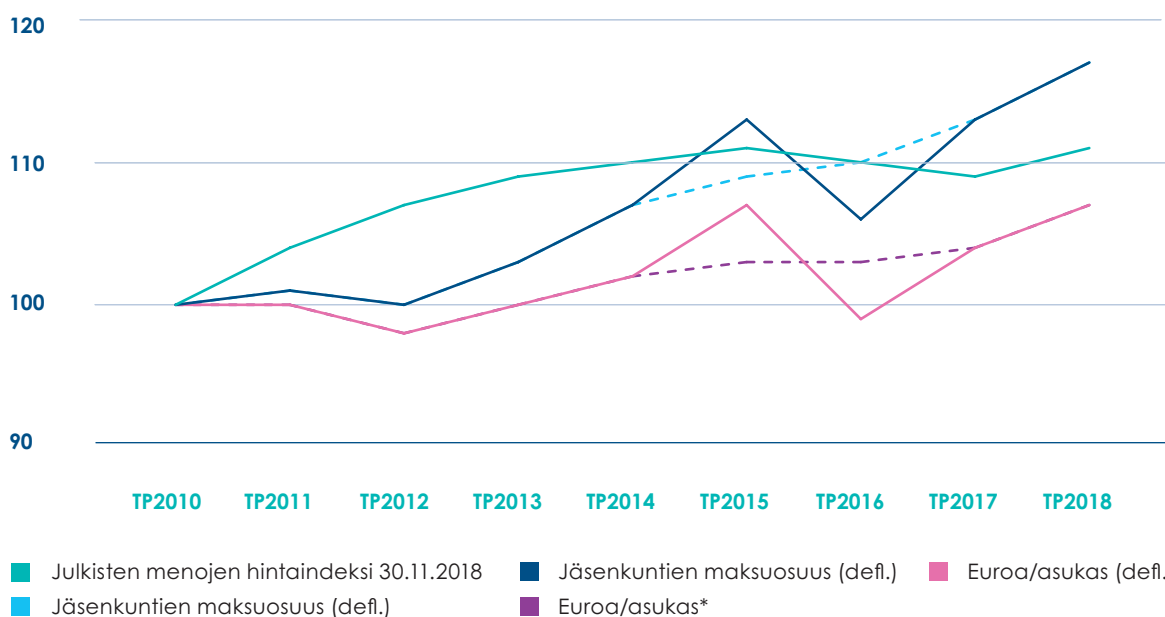

* Vuoden 2015 ylijäämän palautus huomioitu. ** Töölön sairaalakiinteistön myyntivoitto huomioitu.

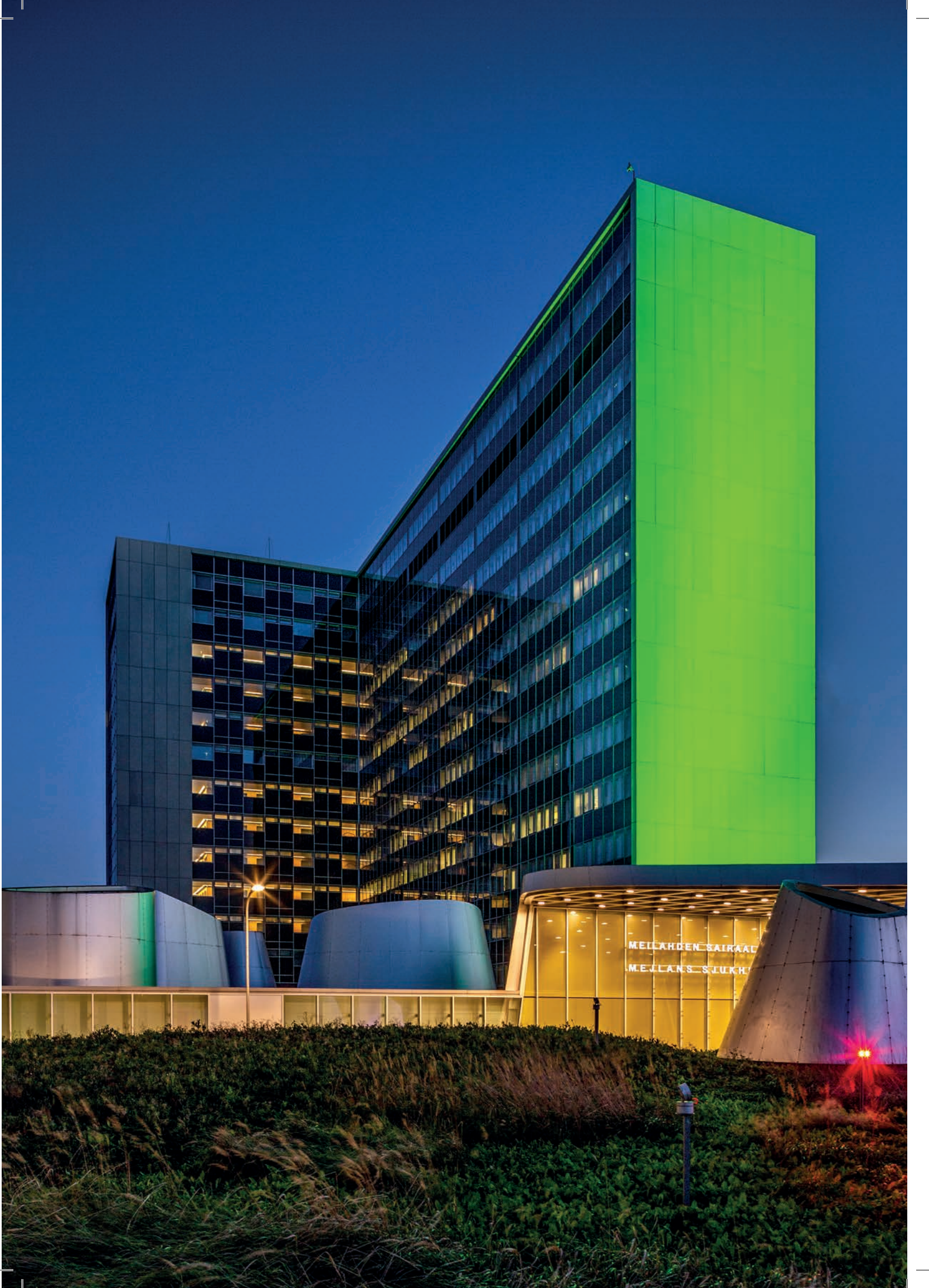
Deflatoitu vuoden 2018 tasoon Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksillä (30.11.2018), kuntatalous terveydenhuolto (2018 = tammi-syyskuun ka). Väestö 31.12. vuosina 2014–2017, ennakkoväkiluku 31.12.2018.

HUS indeksivertailua 2010–2018

Indeksi 2010=100

* Vuoden 2015 ylijäämän palautus huomioitu. Väestö 31.12. vuosina 2010–2017, ennakkoväkiluku 31.12.2018.

HUSIN TALOUS

Vuoden 2018 ylijäämä oli yhteensä 89,7 miljoonaa euroa. Jäsenkuntien asukaskohtainen kustannus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Töölön sairaalan kiinteistökaupan yhteydessä tehtiin vuokrasopimus kiinteistöstä vuoden 2022 loppuun asti. Tiloja tarvitaan, kunnes Siltasairaala valmistuu.

Vuoden 2018 ylijäämä oli yhteensä 89,7 miljoonaa euroa ja siitä 87,7 miljoonaa euroa palautettiin tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä jäsenkunnille. HYKSin erva-alueille palvelukäytön suhteessa suoritettu asiakashyväksytyksi oli 2,1 miljoonaa euroa. Töölön sairaalan kiinteistökaupan yhteydessä allekirjoitettiin vuokrasopimus kiinteistöstä vuoden 2022 loppuun asti. Tiloja tarvitaan, kunnes Meilahteen rakenteilla oleva Siltasairaala valmistuu.

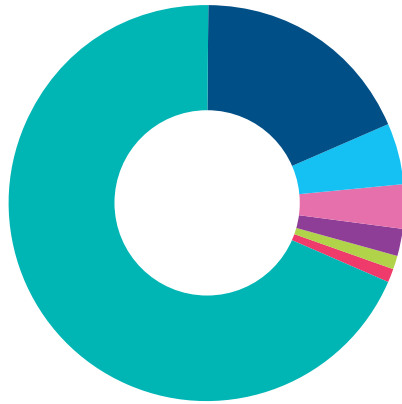
Vuoden 2018 palveluhinnat pohjautuivat talousarvion sisältävään palvelutuotannon määrään, joka puolestaan määriteltiin talousarvion euromääräisen raamin mukaiseksi. Palveluiden hinnoissa huomioitiin vuoden 2018 tuottavuustavoite. Hinnoittelussa pyrkimyksenä on omakustannusperiaate (hinnat = kustannukset), jolloin ylijäämää ei synny. Toteutuneen volyymin ollessa suunniteltua suurempi hinnoista muodostuu ylijäämäisiä, koska kiinteiden kustannusten määrä ei muutu ja yksittäisen tuotteen yksikkökustannukset laskevat.

HUSin toimintakulut (2 186,2 milj. euroa) ylittivät talousarvion 5,3 prosenttia (110,7 milj. euroa). Toimintavolyymi ylitti samanaikaisesti talousarvion 3,8 prosentilla. Toimintakulujen talousarvioylitys aiheutui suurimmaksi osaksi toiminnan määrän mukaan muuttuvista kustannuseristä; lääkkeet ja hoitotarvikkeet 33,8 miljoonaa euroa, josta lääkkeiden osuus oli 14,2 miljoonaa euroa sekä sairaanhoidollisten palveluiden ostoista 26,2 miljoonaa euroa. Myös henkilöstökulut ylittivät talousarvion 26,9 miljoonaa euroa. Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen niin sanotun epäpätevyysalennusta koskevan säännöksen (Luku II 9.2§:n) soveltamisessa on syntynyt valtakunnan tasoisesti tulkintavirheitä, joita on tapahtunut myös HUSissa. Virheellisesti mak-

settujen palkkojen korjaamiseksi on tilinpäätökseen jaksotettu 3,1 miljoonaa euroa ja palkat korjataan maaliskuussa 2019. Henkilöstökulujen ylityksestä 3,4 miljoonaa euroa aiheutui lomapalkkavelan kasvusta. Lisäksi henkilöstökuluja kasvatti alkuvuonna 2018 sovittu, joulukuulle jaksotettu kunta-alan palkkaratkaisun mukainen tuloksellisuuden kertaerä, jonka suuruus henkilösvukuluineen on noin 8,6 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset ylittivät talousarvion 1,5 miljoonalla eurolla (1,4 %). Ylitys aiheutui Lastenklinikan kertapoistosta, joka oli 4,9 miljoonaa euroa. Kertapoisto aiheutui Lastenklinikan uudisosan käyttötarkoituksen muutoksesta. Ilman kertapoistoa poistot ja arvonalentumiset olisivat alittaneet talousarvion.

Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 8,6 prosenttia (173,2 milj. euroa). Vertailukelpoinen toimintakulujen muutos, kun huomioidaan vuonna 2018 ja kesken vuotta 2017 jäsenkunnilta HUSille siirtyneet toiminnot sekä kilpailukykysovimuksen vaikutus, oli kuusi prosenttia. Vuoden 2018 aikana jäsenkunnilta siirtyi HUSin toiminnaksi Helsingin kaupungin neurologia, Helsingin sote-tarvikelogistiikka, Hyvinkään kaupungin laitoshuolto ja lisäksi Hyvinkään sairaanhoitoalueella kasvatettiin sairaansijojen määrää akuuttihoitoon keskittyessä. Edellä mainitut toiminnot kasvattivat toimintakuluja vuonna 2018 noin 17 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi kesken vuotta 2017 siirtyneet toiminnot nostivat koko vuoden 2018 toimintakuluja 12,2 miljoonaa euroa vuodesta 2017 (Hyvinkään mielialapoliklinikka, Helsingin sote-laitoshuolto ja tekstinkäsittely, Espoon laitoshuolto sekä Kirkkonummen tekstinkäsittely).

Toimintatuottojen jakauma tiliryhmittäin 2018

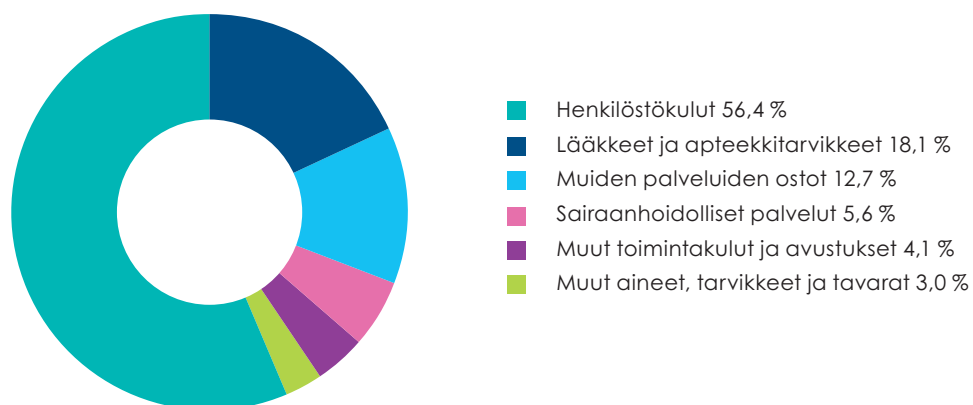

- Jäsenkuntien maksuosuus 68,7 %
- Myyntituotot sairaanhoidollisesta toiminnasta 18,4 %
- Muut myyntitulot 5,0 %
- Maksutuotot 3,6 %
- Muut toimintatuotot 2,2 %
- Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus 1,1 %
- Tuet ja avustukset 1,1 %

Tulolaskelma, 1 000 euroa

	TP 2018	TA 2018	Poikkeama-% TP 2018/TA 2018
Toimintatuotot yhteensä	2 307 546	2 196 191	5,1 %
Myyntituotot	2 148 095	2 090 961	2,7 %
Jäsenkuntien maksuosuus (brutto)	1 672 074	1 557 000	7,4 %
JK palautus (toiminnallinen ylijäämä)	-49 252	0	0,0 %
JK palautus (omaisuuden myyntivoitto)	-38 428	0	0,0 %
Jäsenkuntien maksuosuus (netto)	1 584 394	1 557 000	1,8 %
Muut palvelutulot	424 486	404 058	5,1 %
Muut myyntituotot	114 609	103 829	10,4 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	24 605	26 075	-5,6 %
Maksutuotot	83 423	85 813	-2,8 %
Tuet ja avustukset yhteensä	24 907	11 320	120,0 %
Muut toimintatuotot yhteensä	51 121	8 096	531,4 %
Toimintakulut yhteensä	2 186 175	2 075 512	5,3 %
Henkilöstökulut	1 233 827	1 206 909	2,2 %
Palvelujen ostot	400 900	353 598	13,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	462 192	427 720	8,1 %
Avustukset yhteensä	5 301	5 006	5,9 %
Muut toimintakulut	83 955	82 279	2,0 %
Toimintakate	121 371	120 678	0,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	11 746	12 575	-6,6 %
Vuosikate	109 625	108 104	1,4 %
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	109 625	108 104	1,4 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	0	
TOIMINTAKULUT JA POISTOT YHTEENSÄ	2 295 800	2 183 616	5,1 %
SITOVA NETTOKULUT	1 584 394	1 557 000	1,8 %

Toimintakulujen jakauma 2018

TP 2017	Muutos-% TP 2018/TP 2017	ENN 2018	Poikkeama-% TP 2018/ENN 2018
2 138 691	7,9 %	2 277 629	1,3 %
2 042 353	5,2 %	2 126 463	1,0 %
1 656 047	1,0 %	1 665 251	0,4 %
-107 798	-54,3 %	-57 578	-14,5 %
0	0,0 %	-38 420	0,0 %
1 548 249	2,3 %	1 569 253	1,0 %
381 691	11,2 %	421 228	0,8 %
86 229	32,9 %	111 265	3,0 %
26 184	-6,0 %	24 717	-0,5 %
72 865	14,5 %	84 548	-1,3 %
12 279	102,9 %	15 793	57,7 %
11 194	356,7 %	50 825	0,6 %
2 012 991	8,6 %	2 159 427	1,2 %
1 173 602	5,1 %	1 222 906	0,9 %
349 596	14,7 %	392 115	2,2 %
409 842	12,8 %	455 478	1,5 %
5 431	-2,4 %	5 412	-2,0 %
74 520	12,7 %	83 516	0,5 %
125 700	-3,4 %	118 202	2,7 %
11 675	0,6 %	12 053	-2,5 %
114 025	-3,9 %	106 150	3,3 %
118 344	-7,4 %	106 150	3,3 %
6 838		0	0,0 %
2 519	-100,0 %	0	-100,0 %
2 131 335	7,7 %	2 265 577	1,3 %
1 552 568	2,0 %	1 569 253	1,0 %

Sitovat nettokulut ilman Töölön sairaalan kiinteistön myyntivoittoa ylittivät talousarvion 4,2 prosenttia (65,8 milj. euroa) ja kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,5 prosentilla (70,3 milj. euroa). Töölön sairaalan kiinteistön myyntivoiton sisältäen sitovat nettokulut ylittivät talousarvion 1,8 prosentilla (27,4 milj. euroa) ja kasvoivat edellisen vuoden toteumaan verrattuna kaksi prosenttia (31,8 milj. euroa). Kuntayhtymätasolla talousarvion tuloslaskelmaosan sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi oli asetettu kuntayhtymän sitovat nettokulut, jot-

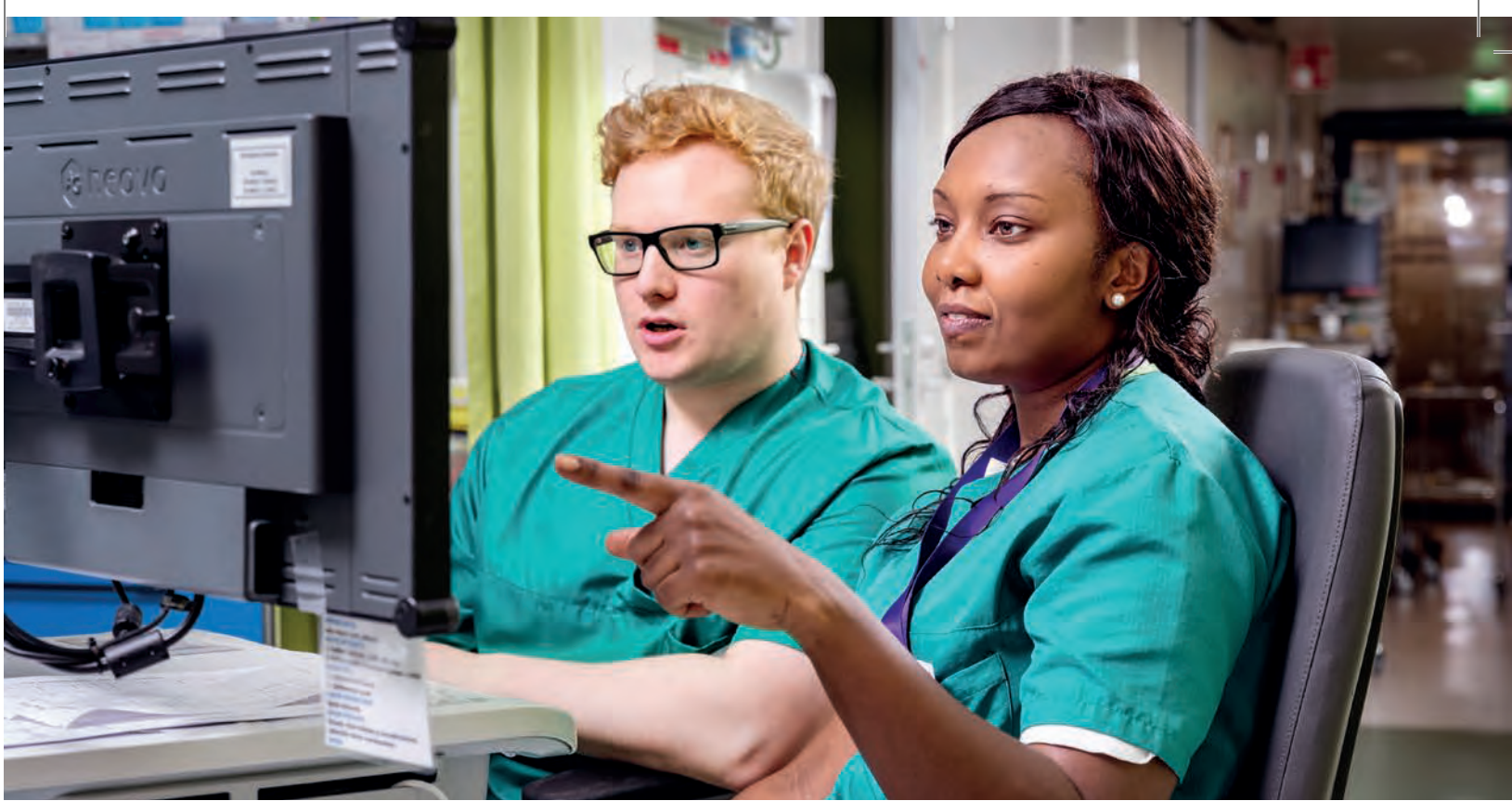
ka toteutuivat 15,1 miljoonaa euroa (1 % sitovuustasoa korkeampina. Joulukuussa valtuustossa vahvistettu sitovien nettokulujen sitovuustaso oli 1 569,3 miljoonaa euroa toteuman ollessa 1 584,4 miljoonaa euroa. Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Sitovat nettokulut ovat yhtä suuret kuin jäsenkuntien maksuosuuslaskutus vähennettynä tilikauden tuloksella (alijäämä kasvattaa sitovia nettokuluja ja ylijäämä puolestaan pienentää sitovia nettokuluja). Ylijäämän palautus jäsen-

kunnille ei vaikuta sitoviin nettokuluihin, koska se käsitellään tuloslaskelmasa jäsenkuntien maksuosuuslaskutuksen vähennyksenä.

2018 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä jäsenkunnille palautettiin vuoden 2018 toiminnallinen ylijäämä (49,3 milj. euroa) ja Töölön kiinteistön myyntivoitto (38,4 milj. euroa). Palautukset vähensivät 2018 jäsenkuntien maksuosuuslaskutusta. Erva-sairaanhoidopiireille palvelukäytön suhteessa suoritettu asiakashyvi-tyks oli 2,1 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma (ilman Töölön kiinteistön myyntivoittoa), 1 000 euroa

	TP 2018	TA 2018	Poikkeama-% TP 2018/TA 2018
Toimintatuotot yhteensä	2 307 546	2 196 191	5,1 %
Myyntituotot	2 186 523	2 090 961	4,6 %
Jäsenkuntien maksuosuus (brutto)	1 672 074	1 557 000	7,4 %
JK palautus (toiminnallinen ylijäämä)	-49 252	0	0,0 %
Jäsenkuntien maksuosuus (netto)	1 622 822	1 557 000	4,2 %
Muut palvelutulot	424 486	404 058	5,1 %
Muut myyntituotot	114 609	103 829	10,4 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	24 605	26 075	-5,6 %
Maksutuotot	83 423	85 813	-2,8 %
Tuet ja avustukset yhteensä	24 907	11 320	120,0 %
Muut toimintatuotot yhteensä	12 692	8 096	56,8 %
Toimintakulut yhteensä	2 186 175	2 075 512	5,3 %
Henkilöstökulut	1 233 827	1 206 909	2,2 %
Palvelujen ostot	400 900	353 598	13,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	462 192	427 720	8,1 %
Avustukset yhteensä	5 301	5 006	5,9 %
Muut toimintakulut	83 955	82 279	2,0 %
Toimintakate	121 371	120 678	0,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	11 746	12 575	-6,6 %
Vuosikate	109 625	108 104	1,4 %
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	109 625	108 104	1,4 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	0	
TOIMINTAKULUT JA POISTOT YHTEENSÄ	2 295 800	2 183 616	5,1 %
SITOVAT NETTOKULUT	1 622 822	1 557 000	4,2 %

TP 2017	Muutos-% TP 2018/TP 2017	ENN 2018	Poikkeama-% TP 2018/ENN 2018
2 138 691	7,9 %	2 277 629	1,3 %
2 042 353	7,1 %	2 164 883	1,0 %
1 656 047	1,0 %	1 665 251	0,4 %
-107 798	-54,3 %	-57 578	-14,5 %
1 548 249	4,8 %	1 607 673	0,9 %
381 691	11,2 %	421 228	0,8 %
86 229	32,9 %	111 265	3,0 %
26 184	-6,0 %	24 717	-0,5 %
72 865	14,5 %	84 548	-1,3 %
12 279	102,9 %	15 793	57,7 %
11 194	13,4 %	12 405	2,3 %
2 012 991	8,6 %	2 159 427	1,2 %
1 173 602	5,1 %	1 222 906	0,9 %
349 596	14,7 %	392 115	2,2 %
409 842	12,8 %	455 478	1,5 %
5 431	-2,4 %	5 412	-2,0 %
74 520	12,7 %	83 516	0,5 %
125 700	-3,4 %	118 202	2,7 %
11 675	0,6 %	12 053	-2,5 %
114 025	-3,9 %	106 150	3,3 %
118 344	-7,4 %	106 150	3,3 %
6 838		0	0,0 %
2 519	-100,0 %	0	-100,0 %
2 131 335	7,7 %	2 265 577	1,3 %
1 552 568	4,5 %	1 607 673	0,9 %

Henkilöstömäärä

24 936

HENKILÖSTÖ

Henkilöstösiirrot kasvattivat henkilöstömäärää

Henkilötyövuosia kertyi 20 390,4 ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 4,4 prosenttia (852,8 htv). Henkilötyövuosien kasvuun vaikutti Helsingin kaupungin neurologian poliklinikan ja kuntoutustoitinnan yhdistäminen Neurokeskukseen vuoden 2018 alussa (72 htv) sekä Helsingin kaupungin tarvikelogiikan liikkeenluovutus kesäkuussa 2018 (8 htv).

Lisäksi henkilötyövuosien kasvuun vaikutti kesken edellistä vuotta jäsenkunnilta HUSille siirtyneet toiminnot: laitoshuoltopalveluiden siirrot HUS Tukipalveluiden hoidettavaksi (331 htv) se-

kä Helsingin ja Kirkkonummen tekstin- käsittelypalvelut (10 htv). Loppu muutos aiheutui muutoksista säännöllisessä työajassa (321 htv), lisä- ja ylitöissä (57 htv) sekä muusta henkilöstömäärän kasvusta. Toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion 2,3 prosenttia (458,4 htv). HUSille siirtyneet uudet toiminnot huomioiden henkilötyövuodet kasvoivat vertailukelpoisesti edellisestä vuodesta 431,8 htv (2,2 %).

Henkilötyövuoden keskihinta sivukuuluineen laski edellisestä vuodesta 0,1 prosenttia ja oli 59 385 euroa. Toteuma

oli 70 euroa alhaisempi kuin edellisenä vuonna.

HUSissa työskenteli vuoden 2018 lopussa yhteensä 24 936 henkilöä, mikä oli 608 henkilöä (2,5 %) enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Vakinaisen henkilöstön prosentuaalinen osuus oli (77,8 %) ja se laski edellisvuodesta 0,8 prosenttiyksikköä. Henkilöstömäärän kasvuun vaikutti erityisesti edellä mainitut työnjaolliset muutokset. Seuraavassa kuvassa on esitetty henkilötyövuosien sekä henkilötyövuoden keskihinnan kehitys vuosina 2014–2018.

Henkilötyövuodet ja henkilötyövuoden keskihinnan kehitys

INVESTOINNIT

Vuonna 2018 HUSin investoinnit olivat 177,2 miljoonaa euroa.

Pääosa suurista investoinneista on Meilahden, Jorvin ja Hyvinkään sairaala-alueilla. Vuokrakohteena HUSin käytössä oleva Uusi lastensairaala valmistui Meilahden kampukselle kesällä 2018. Meilahdessa valmistui myös maanalaisen laittilojen investointi ja toinen vaativa laittilahanke, BNCT-laitteen tilat, oli viimeistelyvaiheessa. Sädehoitolaitteiden uusintaohjelman mukaiset sädehoitoyksiköt 11-13 laitteineen otettiin käyttöön Syöpätautien klinikan yhteyteen valmistuneissa maanalaisissa tiloissa. Tornisairaalan leikkausosastolle rakennettiin ja varusteltiin uusi hybridileikkaussali. Töölön sairaalan ja osittain Syöpätautien klinikan korvaavan Siltasairaalan rakentaminen aloitettiin vuoden 2018 alussa. Siltasairaala valmistuu kesällä 2022 ja otetaan käyttöön vuoden 2023 alussa.

Rakennusinvestointeihin käytettiin 102,4 miljoonaa euroa. Muutettuun talousarvioon perustuneessa investointiohjelmassa varaus rakentamiseen oli 103,9 miljoonaa, mikä alitettiin 1,5 miljoonalla eurolla. Toteuma oli 98,6 pro-

senttia. Hanketasolla toteumassa oli suuria poikkeamia, kun joidenkin investointien vuositasoinen varaus alittui ja vastaavasti toisten ylittyi. Edellä oleviin lukuihin sisältyvä pienten, alle 0,5 miljoonan euron rakennushankkeiden 13,5 miljoonan euron investointiohjelmavaraus alittui yhdellä miljoonalla johtuen useiden pienten hankkeiden viivästyisestä.

Sairaanhoitoalueiden laitehankintaohjelmat toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. HYKS-sairaanhoitoalueen laitehankkeisiin käytettiin kuitenkin suunniteltua enemmän; ylitys johtuu sädehoitolaitteiden 11-13 hankkeen kustannusten siirtymisestä edelliseltä vuodelta vuodelle 2018. Uuden lastensairaalan laitehankintoihin investoitiin noin 11 miljoonaa euroa. Suurina laiteprojekteina toteutettiin myös muun muassa Meilahden Tornisairaalan sydäntutkimusyksikkö 2:n laitevaihdo, HUSLABin genomisekvenssatorin hankinta, magneettikuvauslaitteisto Hyvinkään sairaalaan ja TT-laitteisto Tornisairaalaan. Sairaanhoitoalueiden laiteinvestointeihin käytettiin vuon-

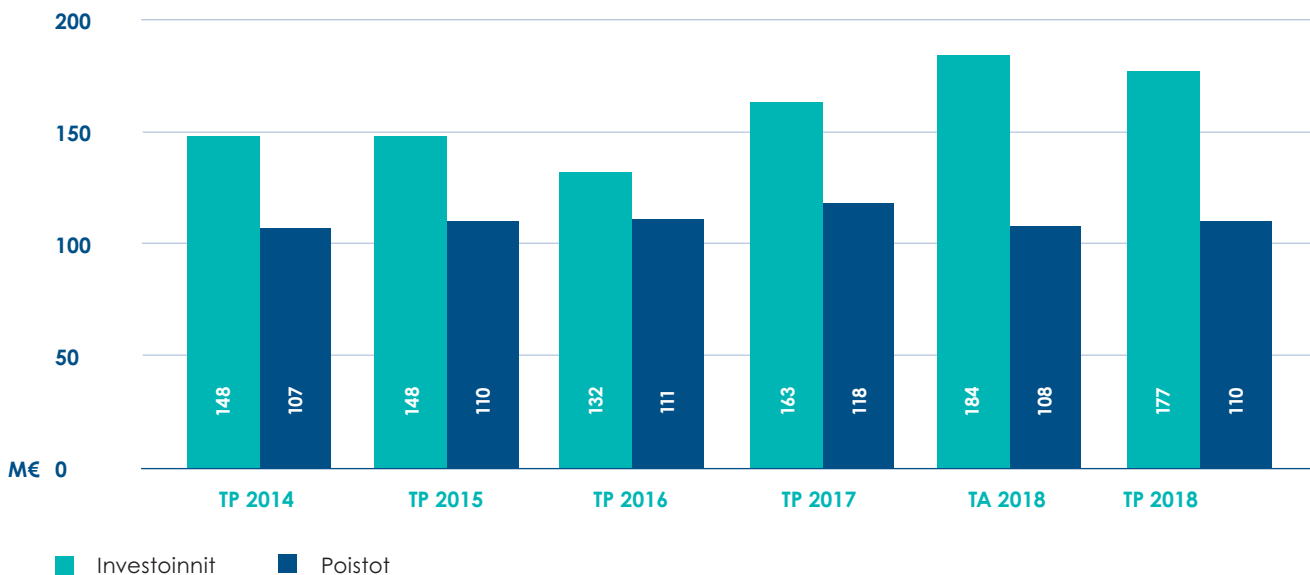
na 2018 yhteensä 45,0 miljoonaa euroa (103,6 % verrattuna tarkistettuun investointiohjelmaan).

ICT investoinneille oli tarkistetuksa investointiohjelmassa 30,4 miljoonaa euroa. Hankkeita toteutui 24,6 miljoonaa eurolla (81,1 %). Alitus aiheutui muun muassa siitä, että investointiohjelmaan kesällä 2018 lisätyt CleverHealth Network -hankkeet eivät käynnistyneet tavoitteiden mukaisesti.

HUSin IT- ja muita asiantuntijaresursseja käytettiin vuonna 2018 huomattava määrä Apotti-hankeeseen ja sen ensimmäiseen käyttöönottoaiheeseen. Tietohallinnon tulosalueen investoinneista vuonna 2018 kustannuksiltaan suurimmat olivat virtuaalisairaalahanke, palvelin- ja tallennuslaitteiden uusinta, paikannusjärjestelmä ja Uuden lastensairaalan tietotekniikka.

Pysyvien vastaavien sijoitukset olivat 3,4 miljoonaa euroa ja ne sisälsivät Oy Apotti Ab:n osakkeiden merkintäkuluja ja loppuerän Orton Oy:n osakkeiden lunastamiskuluista.

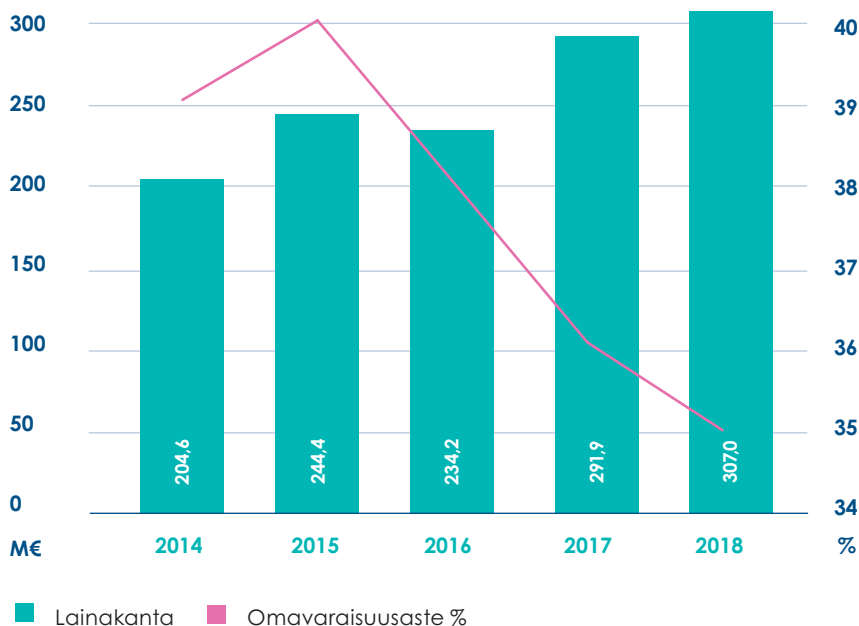
HUS-kuntayhtymän investoinnit ja poistot 2014–2018

RAHOITUS

Ahkera rakentaminen on kasvattanut HUSin lainakantaa. Omavaraisuusaste on 35 prosenttia.

Lainakanta ja omavaraisuusaste

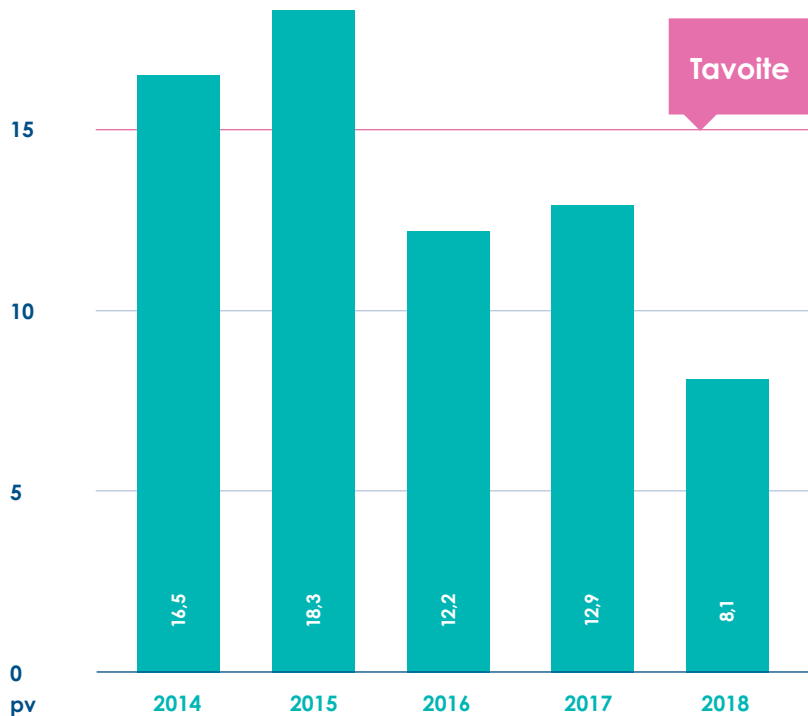
Lainakanta, omavaraisuusaste ja kassan riittävyys

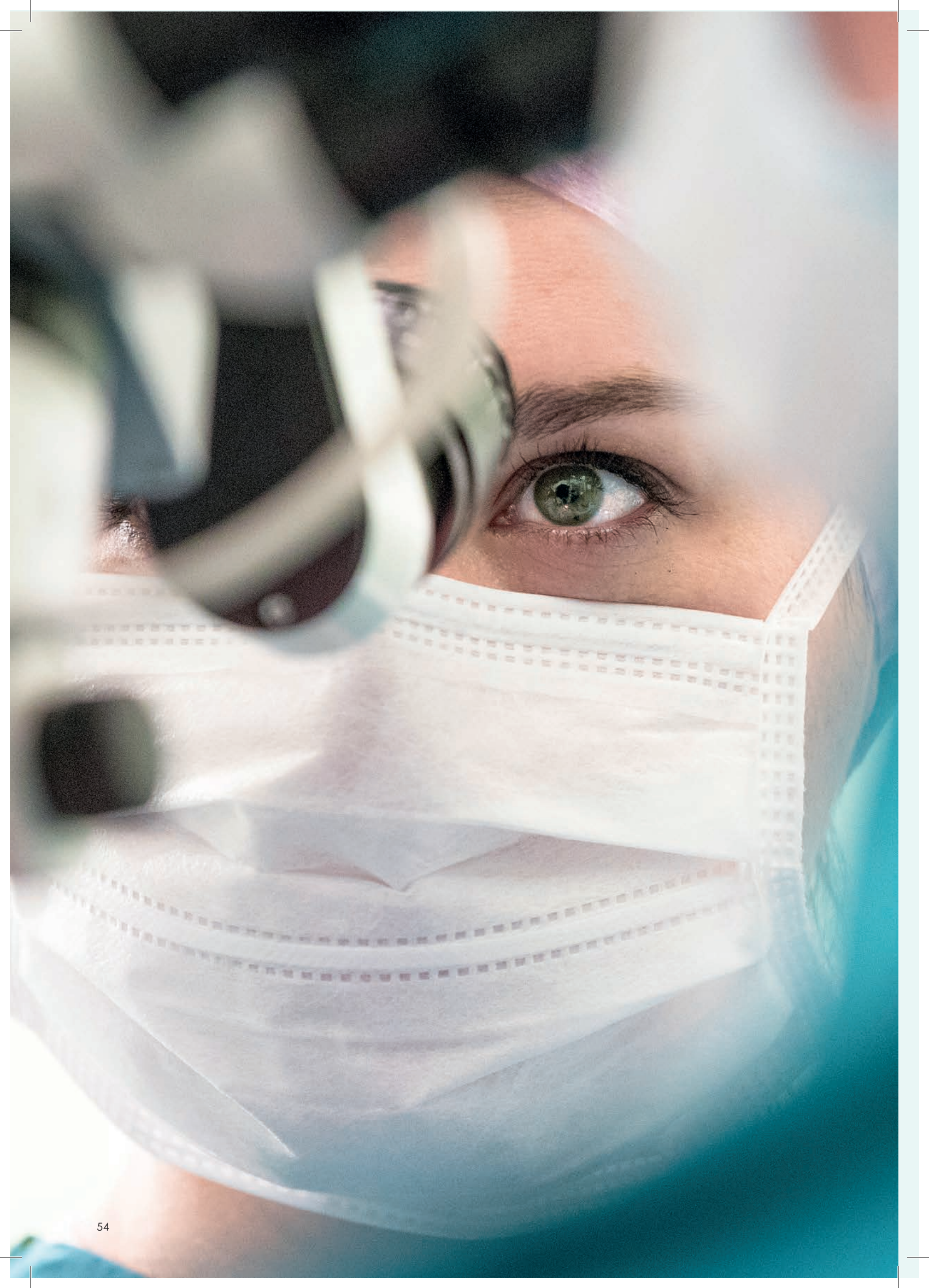
HUS nosti tilikauden aikana uutta pitkäaikaista lainaa 30 miljoonaa euroa muutetun talousarvion mukaisesti. Lainoja lyhennettiin 14,9 miljoonaa euroa. Kassan riittävyys oli 8,1 päivää, mikä alitti 15 päivän tavoitetason. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 34,5 prosenttia (tavoite 35 %).

Nettorahoituskulut

Nettorahoituskulut (11,7 milj. euroa) toteutuivat 0,8 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä. Kuntayhtymän lainasalkun toteutunut keskiporkko vuonna 2018 oli 0,17 prosenttia (2017 0,21 %), rahavaroille ei saatu korkoa. Vuoden lopussa lainakanta oli 307,0 miljoonaa euroa ja rahavarat 53,4 miljoonaa euroa. Kuntayhtymän lainasalkun korkoriskistä oli suojattu tilinpäätöshetkellä 27 prosenttia. Nettolainasalkusta, jossa huomioidaan kuntayhtymän kassavarat ja antolainat, oli noin 36 prosenttia suojattu korkoriskiltä.

Kassan riittävyys

Tuloslaskelma

	HUS-konserni		HUS-kuntayhtymä		
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017	
(1 000 euroa)					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 184 811	2 064 398	2 148 095	2 042 353	
Maksutuotot	83 413	72 865	83 423	72 865	
Tuet ja avustukset	25 059	12 284	24 907	12 279	
Muut toimintatuotot	52 106	12 916	51 121	11 194	
	2 345 390	2 162 464	2 307 546	2 138 691	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 048 988	-976 956	-1 016 847	-955 301	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-186 724	-176 158	-180 931	-172 117	
Muut henkilösivukulut	-37 188	-47 124	-36 048	-46 184	
Palvelujen ostot	-373 917	-324 057	-400 900	-349 596	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-478 800	-423 411	-462 192	-409 842	
Avustukset	-5 295	-5 431	-5 301	-5 431	
Muut toimintakulut	-88 757	-78 433	-83 955	-74 520	
	-2 219 668	-2 031 569	-2 186 175	-2 012 991	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-599	92	0	0	
Toimintakate	125 122	130 987	121 371	125 700	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	11	13	114	124	
Muut rahoitustuotot	461	518	474	539	
Korkokulut	-617	-666	-497	-527	
Muut rahoituskulut	-11 899	-11 873	-11 838	-11 811	
	-12 045	-12 008	-11 746	-11 675	
Vuosikate	113 077	118 979	109 625	114 025	
Poistot ja arvonalentumiset	-118 639	-123 777	-109 625	-118 344	
Satunnaiset erät	0	6 838	0	6 838	
Tilikauden tulos	-5 561	2 041	0	2 519	
Tilikauden verot	-162	34	0	0	
Laskennalliset verot	-35	-9	0	0	
Vähemmistöosuus	79	-126	0	0	
Tilikauden ylijäämä/allijäämä	-5 678	1 940	0	2 519	
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toimintatuotot/toimintakulut, %	105,7	106,4	105,6	106,2	
= 100*Toimintatuotot/Toimintakulut					
Vuosikate/Poistot, %	95,3	96,1	100,0	96,4	
=100*Vuosikate/Poistot					
HUS-konserni	2018	2017	2016	2015	2014
Toimintatuotot/toimintakulut, %	105,7	106,4	103,7	109,7	107,1
Vuosikate/Poistot, %	95,3	96,1	50,9	146,7	105,3
HUS-kuntayhtymä	2018	2017	2016	2015	2014
Toimintatuotot/toimintakulut, %	105,6	106,2	103,5	109,5	106,9
Vuosikate/Poistot, %	100,0	96,4	49,4	148,5	102,5

Tase

(1 000 euroa)

	HUS- konserni 2018	2017	HUS- kunta- yhtymä 2018	2017
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	46	46	0	0
Tietokoneohjelmistot	23 940	23 131	23 940	23 131
Muut pitkävaikutteiset menot	42 371	2 850	42 214	2 756
Yhteensä	66 358	26 027	66 155	25 888
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	13 886	13 739	12 076	11 907
Rakennukset	561 386	590 289	504 234	529 135
Kiinteät rakenteet ja laitteet	36 741	38 946	36 741	38 946
Koneet ja kalusto	145 036	128 002	140 198	122 642
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363	3 273	905	703
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	133 896	120 780	132 694	120 237
Yhteensä	894 308	895 029	826 848	823 569
Sijoitukset				
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	23 230	20 842	22 961	19 670
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	15 516	14 756	11 569	9 489
Muut lainasaamiset	54	67	31 597	32 703
Muut saamiset	85	85	85	85
Yhteensä	38 885	35 751	66 213	61 948
PYSYVÄT VASTAAVAT	999 550	956 807	959 216	911 404
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 437	5 550	5 437	5 550
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	29 574	24 298	29 083	24 079
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset	52	51	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	99 881	96 397	95 139	94 406
Yhteensä	99 932	96 448	95 139	94 406
Rahoitusarvopaperit	9	9	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	55 119	79 744	53 386	77 671
VAIHTUVAT VASTAAVAT	184 633	200 498	177 609	196 155
Vastaavaa yhteensä	1 189 621	1 162 855	1 142 262	1 113 109

(1 000 euroa)	2018	2017	2018	2017
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Peruspääoma	391 253	391 253	391 253	391 253
Muut omat rahastot	1 043	1 034	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 574	4 251	0	-2 519
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 678	1 940	0	2 519
Yhteensä	392 192	398 478	391 253	391 253
VÄHEMMISTÖOSUDET	3 876	3 354	0	0
Pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	1 004	1 004	1 004	1 004
Muut pakolliset varaukset	51 484	52 712	51 484	52 712
Yhteensä	52 488	53 716	52 488	53 716
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 437	5 550	5 437	5 550
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	312 866	300 052	292 123	277 028
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 450	1 415	0	0
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	17 186	17 161	14 905	14 905
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	404 125	383 129	386 056	370 658
Yhteensä	735 627	701 757	693 084	662 591
Vastattavaa yhteensä	1 189 621	1 162 855	1 142 262	1 113 109
TASEEN TUNNUSLUVUT	HUS-konserni 2018	2017	HUS-kuntayhtymä 2018	2017
Omavaraisuusaste, %	34,0	35,3	34,5	35,4
= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuudet}) / (\text{Koko pääoma} + \text{Pitkäaikainen koroton vieras pääoma} + \text{Saadut ennakot})$				
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,4	31,5	29,7	30,6
= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$				
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	63,3	53,5	62,6	52,3
= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$				
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	-104	6 191	0	0
Lainakanta 31.12. (1 000 euroa)	330 052	317 213	307 028	291 933
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Pitkäaikainen koroton vieras pääoma)				
Lainasaamiset 31.12. (1 000 euroa)	54	67	31 597	32 703
= Sijoituksiin merkityt muut lainasaamiset				

HUS-konserni	2018	2017	2016	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	34,0	35,3	38,4	40,7	39,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,4	31,5	29,2	29,4	29,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	63,3	53,5	50,3		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa	-104,0	6 191	4 251	61 048	7 690
Lainakanta 31.12. (1 000 euroa)	330 052	317 213	251 178	263 564	225 883
Lainasaamiset 31.12. (1 000 euroa)	54	67	67	71	74
HUS-kuntayhtymä	2018	2017	2016	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	34,5	35,4	38,4	40,5	39,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	29,7	30,6	28,5	29,0	28,7
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	62,6	52,3	49,4		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa	-0,0	0	-2 519	53 489	0
Lainakanta 31.12. (1 000 euroa)	307 028	291 933	234 171	244 409	204 648
Lainasaamiset 31.12. (1 000 euroa)	31 597	32 703	34 701	35 053	34 354

Rahoituslaskelma

(1 000 euroa)	HUS-konserni		HUS-kuntayhtymä	
	2018	2017	2018	2017
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	113 077	118 979	109 625	114 025
Satunnaiset erät	0	6 838	0	6 838
Tilikauden verot	-162	34	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-39 031	-2 979	-39 545	-2 937
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-181 000	-179 742	-177 241	-163 133
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 442	2 066	2 442	2 066
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	54 950	3 208	54 574	3 269
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-49 722	-51 595	-50 145	-39 871
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0	0	-800	0
Antolainasaamisten vähennys	13	0	1 906	1 999
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	80 500	30 000	70 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 161	-14 391	-14 905	-12 238
Oman pääoman muutokset	10	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 276	14	-5 004	24
Saamisten muutos	-3 485	-48 846	-734	-43 999
Korottomien velkojen muutos muilta	20 995	44 158	15 398	32 473
Yhteensä	25 097	61 435	25 861	48 258
Rahavarojen muutokset	-24 625	9 840	-24 284	8 387
Rahavarat 31.12.	55 127	79 753	53 386	77 671
Rahavarat 1.1.	79 753	69 913	77 671	69 283

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017	2018	2017
Investointien tulo-rahoitus, %	63,3	67,0	62,7	70,8
= 100*Vuosikate/Investointien omahankintameno				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-199,6	-169,1	-178,4	-139,2
Lainanhoitokate	6,4	7,9	7,2	9,0
= (Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset)				
Kassasta maksut (milj. euroa)	2 430	2 238	2 391	2 201
Kassan riittävyys (pv)	8,3	13,0	8,1	12,9
= 365 pv x rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella				

HUS-konserni

	2018	2017	2016	2015	2014
Investointien tulo-rahoitus, %	63,3	67,0	41,0	110,8	74,2
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-199,6	-169,1	-171,1	-108,7	-158,4
Lainanhoitokate	6,4	7,9	4,4	11,4	8,3
Kassasta maksut, milj. euroa	2 430	2 238	2 096	2 054	1 978
Kassan riittävyys (pv)	8,3	13,0	12,2	18,2	16,4

HUS-kuntayhtymä

	2018	2017	2016	2015	2014
Investointien tulo-rahoitus, %	62,7	70,8	41,5	111,3	74,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-178,4	-139,2	-148,3	-84,6	-128,2
Lainanhoitokate	7,2	9,0	4,9	13,1	8,6
Kassasta maksut, milj. euroa	2 391	2 201	2 069	2 038	1 957
Kassan riittävyys (pv)	8,1	12,9	12,2	18,3	16,5

HUS Helsingin yliopistollisessa sairaalassa saa vuosittain hoitoa yli puoli miljoonaa potilasta. HUSissa työskentelee 25 000 ammattilaista kaikkien potilaiden parhaaksi. Vastuullamme on 24 jäsenkunnan asukkaiden erikoissairaanhoito. Lisäksi meille on keskitetty valtakunnallisesti useiden harvinaisten ja vaikeiden sairauksien hoito.

HUS on Suomen suurin terveydenhuoltoalan toimija ja maan toiseksi suurin työnantaja. Osaamisemme on kansainvälisesti tunnettua ja tunnustettua. Yliopistollisena sairaalana tutkimme ja kehitämme jatkuvasti hoitomenetelmiämme sekä toimintaamme.

www.hus.fi

Stenbäckinkatu 9
PL 100, 00029 HUS
puh. 09 4711

 facebook.com/HUS.fi

 twitter.com/HUS_uutisoit

 instagram.com/hus_insta

 linkedin.com/company/hospital-district-of-helsinki-and-uusimaa-hus-

 youtube.com/HUSvideot

